

Verksamhetsberättelse

inklusive årsredovisning

2012

Innehåll

Groende medlemsaktivism.....	4
Året som gick i korthet	6
Medlemsrekrytering, medlemsvärde och medlemsstöd	11
Vi och vår omvärld	17
Strategier och mål	21
Vårt påverkansarbete gör skillnad!	23
Vi väcker en genusdebatt om värderingen av välfärdens kunskapsområden	27
Vi ska arbeta för att kompetensutveckling och specialistutbildning sker inom ramen för anställningen.....	33
Vi ska utveckla och använda kunskap om hälsoeffekter för en hälsosam vårdmiljö	37
För att uppnå en nollvision för vårdskador ska vi samarbeta med andra	43
Fokus Vårdförbundet	47
Årsredovisning.....	51
Revisionsberättelse	66

Groende medlemsaktivism

2012 var året då sjuksköterskestudenterna tog plats i debatten och stod upp för sitt eget värde. Bristen inom våra yrken blev mycket tydlig under sommarsemestrarna, vilket orsakade en ohållbar arbetssituation och riskabla situationer på många håll i vården.

Stöd till blivande kollegor

Vårdförbundet stöder studenternas kamp för en rimlig första lön, därför att den är viktig för oss alla. Nivån på den första lönen har stor betydelse för fortsatt löneutveckling. Startnivån måste lyftas för att möjligheterna att nå högre under hela arbetslivet ska öka för alla.

Tillsammans i Vårdförbundet kan vi påverka våra villkor genom de överenskommelser vi gör med arbetsgivarna. Men lika viktigt är varje persons eget agerande. "Gräsrotsaktiviteter" som "Inte under 24 000"-studenterna runt om i landet driver, är oerhört viktiga för att höja vår status och påverka värderingen av vår kunskap.

Jag blir väldigt glad och stolt när jag upplever den kraft och energi som studenterna bidrar med i vårt gemensamma arbete för bättre villkor och för en bättre vård. Det bådär gott inför framtiden. Vi har allt att vinna på att stödja blivande och nya kollegor!

Ohållbar sommarsituation

Sommarens vårdkris handlade framförallt om bristande planering och felaktig värdering. Studenterna som förväntas fylla luckorna när ordinarie personal ska ha semester gör helt rätt i att använda den rådande sjuksköterskebristen för att sätta ljuset på värderingen av vår kunskap genom att kräva en rimlig lön.

Värst var läget under sommaren på akutsjukhusen. Just de arbetsgivare som valde att inte ge nyutexaminerade sjuksköterskor en första lön på minst 24 000 kronor, lät istället anställda och patienter betala för personalbristen. Bland annat i form av längre väntetider, bristande patientsäkerhet och en på många ställen oacceptabel arbetssituation, vilket i sin tur innebär risker för perso-

nalens hälsa. Många medlemmar hörde av sig till Vårdförbundet under sommaren och vittnade om en mycket besvärlig situation.

Fokus på hälsosamma arbetstider

Vid den nationella mötesplatsen i maj gav drygt 120 förtroendevalda förbundsstyrelsen i uppdrag att fokusera vårt villkorsarbete på arbetstidsfrågan och ersättningen vid obekväm arbetstid.

Arbets tid är en viktig fråga för hela vården och för alla medlemmar. Det handlar om förutsättningar för en säker vård och det handlar om den egna hälsan – att få tid för återhämtning och att ha ett bra socialt liv. Men det handlar också om pengar. Hur mycket är tiden värd? Vilken ersättning är rimlig när man jobbar på tider då de flesta andra är lediga?

Vi vill ha en central bestämmelse om arbetstid som gäller alla medlemmar. Men det ska också finnas möjlighet för både lokala och individuella lösningar där det behövs. Ett bra avtal om arbetstid ger både hälsovinster och mer pengar i plånboken! Det partsgemensamma arbetet som startades med SKL 2011 har fortsatt under hela året och kommer förhoppningsvis börja visa resultat 2013.

Vi utvecklar vården

Vårdförbundet fortsätter att göra viktiga avtryck i vårdens utveckling. Flera av de idéer som vi länge fört fram och arbetat för blir undan för undan verklighet. Det gäller till exempel de mycket framgångsrika försöken med vårdcoacher som gjorts i Stockholms län. Det handlar om snabbspår för ambulansen och om utveckling av arbetsuppgifter för biomedicinska analytiker som gör att vården blir bättre och säkrare.

Kunskapsutveckling och fokus på hälsa

Högt på vår agenda för påverkan för vårdens och professionernas utveckling står fortfarande frågan om betald specialistutbildning och frågan om en nationell hälsovård för alla äldre. Vi är övertygade om att det är två helt avgörande frågor för hur framtidens vård kan utvecklas.

Det är ingen tvekan om att vården blir allt mer kunskapsintensiv. Specialistkunskap inom alla våra professioner gör vården bättre och mer effektiv, med ett bättre slutresultat för patienten. Men förutsättningarna för att specialistutbilda sig är idag usla. Vården kommer fortsätta halka efter i kunskapsutvecklingen så länge inte villkoren för vår specialistutbildning moderniseras. Vårdförbundet trycker på beslutsfattare på alla nivåer om betald specialistutbildning för våra yrken.

Det är inte heller någon tvekan om att vi måste arbeta mer preventivt i vården för att vi ska kunna leva våra allt längre liv med så god hälsa som möjligt. Genom att införa en modell för äldrehälsa som påminner om dagens MCV och BVC har vi otroligt mycket att vinna. Först och främst i form av en bättre hälsa för många människor, men också i form av gemensamma resurser i samhället. I Göteborgs stad har man under året dragit igång en försöksverksamhet med seniorhälsomottagningar som ser mycket lovande ut.

Framtidens Vårdförbund

Det gångna året har också präglats av arbetet med vår egen utveckling som organisation. Det stora projektet "forma framtiden" som kongressen beslutade om 2011 har involverat många medlemmar, förtroendevalda och anställda. Och i september beslutade vi i förbundsstyrelsen om 14 projekt som ska drivas fram till nästa kongress. Vi har bland annat påbörjat jobbet med att utveckla vår medlemservice. Vi är också igång med att bygga en ny webbplatsform för förtroendevalda.

Ett stort tack!

Jag vill tacka alla medlemmar, förtroendevalda och anställda som varit med och bidragit under 2012. Tack för ert engagemang, ert arbete och det stöd ni gett mig som förbundsordförande. Jag ser fram emot att få fortsätta jobba tillsammans med och för er alla!

Sineva Ribeiro
Förbundsordförande Vårdförbundet

Året som gick i korthet

Januari

Ge papperslösa rätt till vård

Vårdförbundet stödde namninsamlingen "Vård-uppropet" för att ge papperslösa i samhället rätt till vård. Många frivilligorganisationer, kyrkor, fack- och yrkesförbund och andra har sedan 2008 gått samman i ett gemensamt ställningstagande: Rätt till vård-initiativet.

Extra kongress

En extra kongress hölls den 30 januari för att behandla frågor om medlemskap, organisation, stadga och kommunikation. Extrakongressen följdes av ett arbetsmöte om Vårdförbundets framtida organisation.

Februari

Förbundsstyrelsen startade blogg

I februari öppnades Förbundsstyrelsebloggen, där medlemmar från Vårdförbundets förbundsstyrelse bloggar om sitt arbete. I bloggen har under året skrivits om frågor som rör bl a villkor, lön, arbetsmiljö, vårdens ledarskap, etik och äldreomsorg.

Konferens och nätverkande för biomedicinska analytiker

I februari hölls i Oslo en nordisk yrkes- och villkorskonferens för biomedicinska analytiker. Under konferensen diskuterades bl a förtroendevaldas villkor, det fria vårdvalet, betydelsen av laboratoriemedicin samt program för kontinuerlig professionell kompetensutveckling.

Mars

Internationella kvinnodagen uppmärksammades över hela landet

Vårdförbundet uppmärksammade den internationella kvinnodagen den 8 mars. Över hela landet delade vi ut halvtomma tablettaskar och 85-kronorssedlar samt informerade om löneskillnaden mellan kvinnor och män via debattsidor, möten och aktioner.

Vårdförbundet medverkade i paneldebatt om högre kvinnolöner

Representanter från 18 olika organisationer medverkade på internationella kvinnodagen i seminariet "Lön hela dagen" på Kulturhuset i Stockholm.

Vårdförbundet uppmärksammade den internationella kvinnodagen den 8 mars. Över hela landet delade vi bl a ut 85-kronorssedlar för att informera om de löneskillnader som fortfarande finns mellan kvinnor och män.

Initiativtagare var Sveriges Kvinnolobby som med sin 15.51-rörelse vill uppmärksamma att kvinnor arbetar gratis efter klockan 15.51 varje dag (räknat på en arbetsdag 08.00-17.00). Diskussionen handlade om hur lönegapet kan minskas. Vårdförbundets ordförande Sineva Ribeiro medverkade i debatten:

”Jag tror inte arbetsmarknadens parter lyckas bryta de strukturella löneskillnaderna mellan män och kvinnor avtalsvägen. Det krävs politiska beslut och om inte politikerna tar det ansvaret kommer vi att få en skriande brist på sjuksköterskor i framtiden.”

April

Hundratala sjuksköterskestudenter demonstrerade för bättre ingångslöner

Sjuksköterskestudenter över hela landet demonstrerade den 24 april för ingångslöner på minst 24 000 kronor. Vårdförbundet gav sitt stöd till studenterna. ”Jag tror att det i längden är bra att höja ingångslönerna. Vi vet i dag att kvinnor i ett kvinnodominerat yrke, i en samhällstjänst med en treårig akademisk utbildning är lågt värderade, det tror jag hela samhället kan ställa sig bakom” sade Sineva Ribeiro, ordförande i Vårdförbundet.

Internationella yrkesdagen för biomedicinska analytiker

Under de internationella yrkesdagarna lyfts professions- och värderingsfrågorna och vi uppmärksammar allmänhet och beslutsfattare på våra professioners betydelse för vården. Den första yr-

kesdagen på året är den internationella yrkesdagen för biomedicinska analytiker som infaller den 15 april. Denna dag firades med olika lokala arrangemang, bl a berättade medlemmar som är biomedicinska analytiker om sitt yrke för allmänheten och passade också på att värva nya blodgivare.

Maj

Vårdförbundet deltog i världshälsoförsamlingens möte i Genève

De icke smittsamma sjukdomarna (bl a förhöjt blodtryck och diabetes) var tillsammans med milenniemålen och reformeringen av organisationen i fokus under världshälsoförsamlingens möte i Genève. ”Mödrahälsovården, barnhälsovården och skolhälsovården är oerhört viktiga för att arbeta förebyggande mot icke smittsamma sjukdomar i Sverige” sade Sineva Ribeiro, förbundsordförande i Vårdförbundet. Vartannat år genomför ICN ett medlemsmöte veckan innan WHA i maj. I år deltog Vårdförbundets ordförande som inbjuden plenartalare på temat Äldrevård och talade om specialistsjuksköterskans roll i framtidens äldrehälsovård.

Internationella yrkesdagarna för barnmorskor och sjuksköterskor

De båda internationella yrkesdagarna för barnmorskor och sjuksköterskor (den 5 respektive den 12 maj) firades på många platser i landet, bl a uppmärksammades barnmorskorna och sjuksköterskorna genom en filmkväll ”Tala film – Tala liv”. Efter filmerna - Juno, som handlar om en önskad

Sjuksköterskestudenter över hela landet demonstrerade den 24 april för ingångslöner på minst 24 000 kronor, bl a på Södermalmstorg i Stockholm.

tonårsgravitetet och Allt för min syster, en film om en familj som kämpar för att hålla ett av barnen vid liv - diskuterades etiska frågeställningar.

Juni

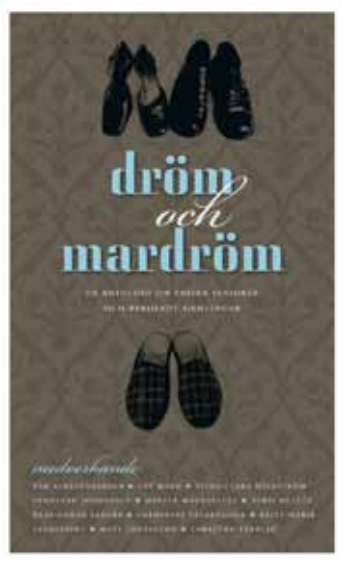
HBQ-festival med kultur, debatt och glädje

För sjätte året i rad var Göteborg platsen för HBQ-festivalen som pågick i fem dagar och avslutades med en färgsprakande parad den 3 juni. Vårdförbundet arrangerade två seminarier under festivalen: Lön och kön, ett seminarium som tog upp frågor som: Vad har låga löner i kvinnodominerade yrken med HBQ-frågor att göra? Har vi i Sverige ett jämställt samhälle idag? Vårdförbundets andra seminarium hade rubriken "Vårdmöte – ett samtal om och med HBQ-personers möte med vården".

Juli

Stor satsning för att påverka i Almedalen

Vårdförbundets förbundsordförande Sineva Ribeiro inledde invigningen av Vårdförbundets "arkeologiska utgrävning" av en akutmottagning i Almedalen med att presentera ett antal exempel på vad vi tycker är föråldrat i vården och hur vi ser att man kan förändra och förbättra. Filippa Reinfeldt, moderat sjukvårdslandstingsråd och politisk talesperson i vårdfrågor, invigde sedan utgrävningen genom att klippa av det blågula bandet.

Vårdförbundet gav ut en idé- och debattbok - Dröm och mardröm, en antologi om friska seniorer och beroende gamlingar.

Varje dag under Almedalsveckan presenterades en relik från utgrävningen. Relikerna hade var och en koppling till våra yrkesgrupper och olika delar av vården som kan effektiviseras.

Att bli äldre – dröm eller mardröm?

Vårdförbundets bok "Dröm och mardröm – en antologi om friska seniorer och beroende gamlingar" diskuterades på ett seminarium under Almedalsveckan. Författaren, journalisten och trendanalytikern Cay Bond, som skrivit ett av kapitlen i boken, förde ett samtal om äldre och åldrande med förbundsordförande Sineva Ribeiro.

"Boken borde alla läsa. Men extra viktigt är det att yngre, såväl ungdomar som de som är mitt i karriären, läser den. Vi behöver fler mötesplatser mellan människor i olika åldrar. Unga behöver förstå att de också kommer att vara där en dag och få större förståelse för vägen dit", sade Sineva Ribeiro. Senare under året lanserades boken för allmänheten under Bok- och Biblioteksmässan i Göteborg.

Augusti

Vårdförbundet sponsrade Stockholm Pride 2012

Vårdförbundet var tillsammans med andra TCO-förbund huvudsponsor för Stockholm Pride 2012. Det är viktiga frågor som berör alla på ett eller annat sätt och medlemmar i Vårdförbundet kan i många fall göra skillnad. Prideveckan lockar årligen över 45 000 deltagare och nästan en halv miljon åskådare trängs längs paradsgatorna i centrala Stockholm.

"Rätten att vara den man är och bli respekterad för det handlar om arbetsmiljöfrågor och mänskliga rättigheter, det vill säga fackliga kärnfrågor", sade Eva Nordmark, ordförande i TCO.

September

Stort genomslag för Vårdförbundets sommarrapport

Vårdförbundets rapport om bemanningen under sommaren 2012 rönt stor uppmärksamhet. Många medier rapporterade om bristen på sjuksköterskor, barnmorskor, biomedicinska analytiker och röntgensjuksköterskor och flera av Vårdförbundets medlemmar framträdde och berättade om läget på sina respektive arbetsplatser.

Internationellt möte mellan sjuksköterskeorganisationer

Vårdförbundet deltog i det årliga nätverksmötet kring arbetsplatsfrågor och fackliga frågor som ICN anordnar. Man enades om ett uttalande kring situationen i världen, konsekvenser av finanskrisen som drabbar den offentliga verksamheten och nerdragningar av sjukskötersketjänster. Huvudtemat var säker vård utifrån perspektivet "safe staffing". Det handlar om hur man inom vården ska organisera sig för att försäkra att rätt kunskap alltid finns tillgänglig i arbetsteamet.

Oktober

Hälsosamma arbetstider i fokus v. 42

Under vecka 42 satte Vårdförbundet frågan om hälsosamma arbetstider i fokus. Varje dag under veckan hade ett särskilt tema: Hälsosam arbetstid, Dygnsvila och rast, Nattarbete, Jour och beredskap samt Ersättning för obekväm arbetstid. En infografikfilm om hälsosamma arbetstider togs fram.

November

Vårdförbundet deltog i studieresa i samband med presidentvalet i USA

Vårdförbundets förbundsordförande Sineva Ribeiro följde det amerikanska presidentvalet på plats i USA. Resans syfte var att följa valet ur olika aspekter, både sådana som har påverkan på svenska förhållanden men också sådant som kan ge inspiration för framtidens Vårdförbund. Många möjligheter gavs under resan att diskutera Vårdförbundets frågor, såsom betald specialistutbildning, privatfinansierad vård och förutsättningen för våra professioner att värderas utifrån all den kunskap de tillför vården, med företrädare för bl a Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Moderaterna, Kristdemokraterna, Folkpartiet och SSU.

"Jag fick stor inspiration, kunskap och knöt många viktiga kontakter under resan", sade Sineva Ribeiro.

Sören Sanz vann vårdpris 2012

Sören Sanz, legitimerad sjuksköterska och vårdadministratör på akutmottagningen på Södersjukhuset i Stockholm, vann SalusAnsvars vårdpris på 250 000 kronor, som delas ut i samarbete med Vårdförbundet, för sitt preventionsarbete mot våld.

Internationella yrkesdagen för röntgensjuksköterskor

Denna yrkesdag, som infaller den 8 november, firades på många platser i landet bl a hölls en inspirationsföreläsning om "Barn på röntgen" och många arbetsplatser hade öppet hus och visade på röntgensjuksköterskors arbete och yrkets historia.

December

Debattartikel om sjuksköterskors utbildning fick uppmärksamhet i hela Europa

På DN-debatt skapade i december vår artikel "Sjuksköterskor i Europa ska vara högskoleutbildade" eko i hela Europa.

"Tyska EU-politiker arbetar intensivt för att få med sig andra länder på ett kompromissförslag om en lägre nivå på sjuksköterskeutbildning i Europa. Vi tar kraftfullt avstånd från detta och menar att patientsäkerheten hotas och legitimationen urholkas", skrev Sineva Ribeiro tillsammans med Ingela Wiklund, ordförande Barnmorskeförbundet, och Ania Willman, professor i vårdvetenskap och ordförande i Svensk sjuksköterskeförening.

Sören Sanz, legitimerad sjuksköterska vann SalusAnsvars vårdpris 2012 för sitt preventionsarbete mot våld.

Medlemsrekrytering, medlemsvärde och medlemsstöd

Vårdförbundet ska vara den kollegiala mötesplatsen och självklara organisationen för legitimerade sjuksköterskor, barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och studenter inom respektive profession. Det ska finnas en samordnad organisation för medlemsrekrytering och att man ska kunna få ett tydligt svar på frågan ”varför ska jag vara medlem i Vårdförbundet?”

Vårdförbundet ska ge medlemmarna individuellt stöd utifrån profession, anställning, lön, vårdmiljö, utveckling och karriär. De som ger medlem stöd ska ha rätt kunskap och kompetens. Ett viktigt led i detta är att vi har kunniga förtroendevalda som kan garantera att alla medlemmar får ett professionellt bemötande och ett likvärdigt stöd när det gäller såväl professionen som villkorsfrågorna. Vårdförbundet ska också stärka medlemmarna i sin professionsidentitet i syfte att påverka och agera utifrån deras kunskap och situation i vården.

Vårdförbundet ska vara en kollegial mötesplats och vara öppet, tydligt och tillgängligt. Mötesplatser ska entusiasmera, skapa tillhörighet, ge våra medlemmar mod och kunskap för att inspirera och inspireras.

Medlemskap i Vårdförbundet innebär också att vara med i ett internationellt sammanhang. Kollegor stödjer varandra i villkor, utveckling och organisering över nationsgränserna – global solidaritet.

Vi ska bli fler

Vårdförbundet har under 2012 fortsatt sitt medlemsrekryteringsprojekt ”Vi ska bli fler”. Målet för projektet är den självrekryterande organisationen, där Vårdförbundet är den kollegiala mötesplatsen och självklara organisationen för legitimerade barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor, sjuksköterskor och studenter inom respektive utbildning. Syftet med projektet är att med fokus på lokala behov och förutsättningar skapa en organisation och innehåll för Vårdförbundets medlemsrekrytering.

Under 2012 har Vårdförbundet intensifierat sitt arbete med att ”Vi ska bli fler” och jobbat intensivt med olika förbättringsområden. Allt från studerandeprocessen där målet är att träffa alla studenter de första veckorna vid utbildningens start till att vara ett stöd i anslutning till examen och då de går ut i yrkeslivet. Vårdförbundet på arbetsplatsen har även varit i fokus där Vårdförbundet kan bli bättre på att synas och höras, och då särskilt där vi inte har någon förtroendevald – Vårdförbundet ska göra skillnad i Vårdmiljön.

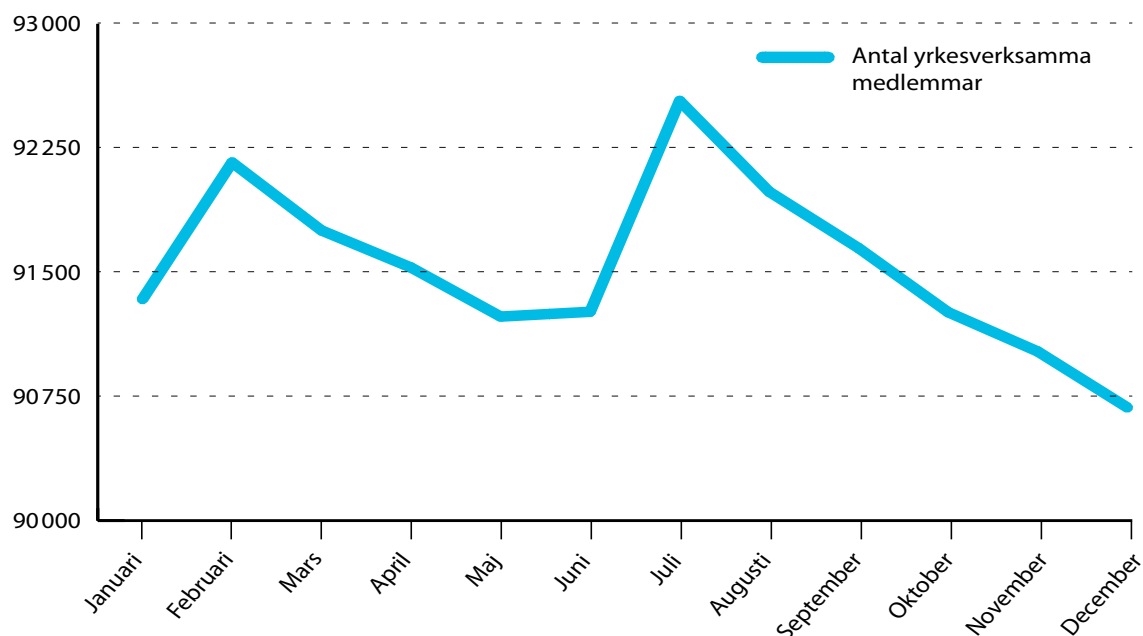
Bättre processer har även skapats för att det ska bli enklare att bli medlem samt för att hantera de som funderar på att lämna Vårdförbundet. Under vårvintern fick fem förtroendevalda uppdraget att verka som rekryteringscoacher i Vårdförbundet Sverige – allt från Umeå i norr till Hässleholm i söder. Den lokala förankringen är viktig för att skapa förändring och här har rekryteringscoachererna kunnat använda sin kunskap för att stödja avdelningarnas arbete och funnits nära arbetsplatserna.

Rekryteringscoachererna har alltså haft fokus på arbetsplatserna och prövat sig fram till bra verktyg som ska stödja de förtroendevalda i sitt rekryteringsarbete. De har även genomfört olika workshops runt om i Sverige för att inspirera till medlemsutveckling.

Medlemsutvecklingen vilar i Vårdförbundet och vi ser positivt på utvecklingen utifrån att vi engagerar fler studerandemedlemmar. Antalet yrkesverksamma medlemmar fortsätter dock sakta att minska men de insatser som gjorts under 2012 i alla förbättringsprocesser kommer att ge effekter på längre sikt då vi ser att fler unga vill och kan engagera sig i Vårdförbundet.

Vi har även tillsammans med avdelning Stockholm genomfört ett arbete med att följa upp de som lämnar oss på grund av bristande betalning, med ett mycket gott resultat. Detta arbete kommer även utvecklas vad gäller omhändertagandet av de medlemmar som funderar på att lämna oss – bättre rutiner kring dessa samtal kommer leda till att fler vill vara medlemmar i Vårdförbundet.

Vårdförbundets medlemsutveckling 2012 per månad för yrkesverksamma medlemmar

Vårdförbundets medlemsantal per 2012-12-31 fördelat efter medlemskategori och yrke

Medlemskategori	Barn- morskor	Biomedicinska analytiker	Röntgen- sjuusköterskor	Sjuk- sköterskor	Övriga	Totalt Vårdförbundet
Yrkesverksamma	4 719	5 126	2 464	78 365	9	90 683
Studerande	0	485	292	7 948	0	8 725
Pensionerade	446	488	130	6 926	1	7 991
Anställda, ej förhandlingsbara	50	59	6	742	1	858
Ej anställda	80	91	27	1 560	0	1 758
Totalsumma	5 295	6 249	2 919	95 541	11	110 015

Vårdförbundets medlemsantal per 2012-12-31 fördelat efter medlemskategori och kön

Medlemskategori	Kvinnor Antal	Kvinnor %	Män Antal	Män %	Totalt Vårdförbundet
Yrkesverksamma	82 431	91	8 252	9	90 683
Studerande	7 581	87	1 144	13	8 725
Pensionerade	7 673	96	318	4	7 991
Anställda, ej förhandlingsbara	845	87	112	13	858
Ej anställda	1 638	93	120	7	1 758
Totalsumma	100 069	91	9 946	9	110 015

Vårdförbundets avdelningar arbetar intensivt med olika aktiviteter för att ta hand om det engagemang som finns hos många medlemmar – genom att skapa möjligheter för fler medlemmar att engagera sig i olika frågor vet vi att medlemskaps värde förbättras.

Projekt privata

I början av 2012 startade Projekt privata, vars syfte är att stödja den lokala organisationen i arbetet riktat mot medlemmar i den privata sektorn samt att aktivt verka för en positiv utveckling av medlemmarnas engagemang.

Huvudsakligen har fokus för aktiviteter inom projektet legat på rådgivning, framtagande av stödmaterial och kunskapsspridning.

Projekt privata har under 2012 tagit fram kunskapsmaterial rörande exempelvis avtalsjämförelse, meddelarskydd, lönebildning i samhället, avtalskonstruktion, hängavtal, samverkan och konkurser. Materialet är tänkt till förtroendevalda och anställda som en introduktion och vägledning i arbetet gentemot medlemmar anställda i den privata sektorn. Allt finns samlat på Vårdförbundets webbplats.

Projektet har också besökt Vårdförbundets samtliga lokala avdelningar i syfte att bidra med kunskap, etablera kontakt och diskutera arbetet kring medlemmar anställda i privat sektor. Två större nationella möten har också genomförts. Det ena för att diskutera värdavdelningsskap och den riksomfattande verksamheten och det andra för Vårdförbundets regionala skyddsombud.

Under året har också en folder tagits fram "Privat anställd och medlem i Vårdförbundet". Syftet med foldern är att på ett kortfattat sätt visa på värdet i medlemskapet. Foldern är tänkt att användas i uppsökande verksamhet eller i andra sammanhang där både medlemmar och potentiella medlemmar finns.

Arbetsrätt

Genom arbetsrättslig rådgivning till lokala och centrala ombudsmän, förtroendevalda och medlemmar samt genom drivande av centrala tvisteförhandlingar och domstolsprocesser har såväl Vårdförbundets som enskilda medlemmars intressen tillvaratagits under året.

Tvisteförhandlingar 2012

Avslutade centrala tvisteförhandlingar:

Uppsägning	5
Företrädesrätt till återanställning	1

Avstängning	1
Varning och tolkningsföreträde	1
Semester	8
Lön	2
Tjänstepension	3

Pågående centrala tvisteförhandlingar:

Avsked	1
Uppsägning	12
Varning och tolkningsföreträde	5
Tjänstepension	1

Arbetssskador

18 nya ärenden har skickats till LO-TCO Rättskydd AB för bedömning om de går att driva vidare med framgång. Hälften av ärendena har bedömts att inte kunna drivas vidare. Under året har 21 ärenden avslutats vilket kan innebära att medlemmarna fått rätt till ersättning och/eller att ärendena avslutats då man inte vunnit framgång i klagandet.

Pensions- och försäkringsfrågor

Genom rådgivning till lokala ombudsmän, förtroendevalda och medlemmar om de kollektivavtalade pensionsavtalen och försäkringsavtalen inom samtliga sektorer har Vårdförbundets och enskilda medlemmars intressen och rättigheter tillvaratagits.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har sagt upp pensionsavtalet KAP-KL till upphörande 2013-01-01 varför det nu och kommande år kommer att pågå ett arbete för att träffa ett nytt pensionsavtal.

Chefer och ledare

Under 2012 har kontaktpersoner för chefer och ledare på lokalavdelningarna samt handläggare för chef- och ledarskapsfrågor på nationella kansliet fortsatt att arbeta efter den nationella projektplanen för medlemmar som är chefer.

Årets två internat har arbetat med att använda praktiska verktyg i processledarskap, arbeta med berättarverkstad och göra fallstudier om lön och lokal lönebildning, karriärväxling och yrkesutveckling.

Kollegiala mötesplatser för chefer och ledare har anordnats runt om i landet. Dessa möten har haft fokus på att öka medlemsvärdet. Syftet med mötena är att ge chefer och ledare möjlighet till nätverksbyggande utanför den egna organisationen, belysa möjligheter men även de svårigheter som finns i chefsuppgifterna samt att lyfta fram

vikten av leda och styra hälso- och sjukvård utifrån värdegrund.

Andra prioriterade områden från projektplanen har varit att utveckla webbsidan, optimera medlemsregister och statistikredovisningen. Ett annat strategiskt viktigt område är att fortsätta verka för en tvärprofessionell akademisk ledarskapsutbildning.

Under det gångna året har två kartläggande undersökningar genomförts. En kring chefsmedlemmarnas behov av information och kommunikation samt en kring normer och normkritik. Den senare undersökningen kommer att ligga som grund för att väcka genusdebatt om välfärdens kunskapsområden under 2013.

Stöd till medlemmar som startar och driver företag

För att kunna erbjuda en vård som utgår från individens behov och önskemål behövs en mångfald av vårdgivare med olika profiler, olika vårdidéer och olika sätt att bedriva en god och säker vård.

Under 2012 har Vårdförbundet bjudit in till ett tiotal mötesplatser för vårdföretagare. Syftet med dessa möten har varit att erbjuda ett forum för kunskaps- och erfarenhetsutbyte och en möjlighet att utveckla samarbete. Vårdförbundet erbjuder också rådgivning till medlem som vill starta företag eller som vill utveckla sitt företag.

På lokal och regional nivå arbetar Vårdförbundet för att utveckla företagandet i vården.

Vårdförbundet har i samarbete med Tillväxtverket, Äldres liv Nordost, Region Skåne och Vårdföretagarna avslutat en förstudie som kallas Projekt Entré, vars syfte är att beskriva och kartlägga de förutsättningar och behov av företagarestöd som finns för entreprenörer inom vårdtjänstområdet. Förstudien pekar på behov av regionala inkubatorer som har fokus på företagare inom vård, hälsa, rehabilitering och omsorg samt att det vore värdefullt med en nationell webbportal för affärsutveckling. Arbetet pågår med att hitta intresserade aktörer som kan starta ett pilotprojekt med inkubator.

I november genomfördes Konsultskolan – en praktisk utbildning i att sälja kunskapsbaserade tjänster. Konsultskolan vände sig i huvudsak till doktorander och disputerade men även andra kunskapskonsulter var välkomna. Tretton personer deltog, däribland doktorander, disputerade, uppfinnare och kunskapskonsulter. Syftet var att ge kunskap i att sälja kunskapsbaserade tjänster, att ta betalt, att använda sig av sociala medier –

att helt enkelt få en puff i sitt företagande eller blivande företagande. Under våren 2013 genomförs en konsultskola vid ytterligare ett tillfälle och till hösten inbjuds alla som deltagit i Konsultskolan till en uppföljning.

Facket förändras

Facket förändras är ett förbundsgemensamt projekt inom TCO-familjen. Där arbetar Vårdförbundet tillsammans för att utveckla och lyfta fram värdet av att vara med i facket och vår viktigaste målgrupp är akademiker, studerande och nya i arbetslivet i åldern 20-35 år. Det sker ett utåtriktat arbete parallellt med ett internt förnyelsearbete och vi arbetar externt för att visa på individens värde av kollektivavtalet, i kronor och ören, och internt med att förändra de inre strukturerna och lyfta fram fler unga i det fackliga arbetet.

Global solidaritet – en del i medlemskapet

Vårdförbundet har ett stort internationellt engagemang. Vi är en del av världen och våra medlemmar, professioner och dess förutsättningar påverkas på många sätt av det som sker i världen runtomkring oss.

Vårdförbundet stöder samarbetsprojekt i flera låg- och mellaninkomstsländer. Flera av projekten, bl a arbetet i Lesotho och i Palestina finansieras också med statliga pengar från LO-TCO Biståndsnämnd. Under 2012 har LO-TCO Biståndsnämnd förmedlat pengar från Sida till Lesotho och Palestina för drygt en miljon kronor. Det handlar t ex om att stödja organisations- och ledarskapsutveckling, utbildning för ungdomar och anhöriga till sjukvårdspersonal som dött eller drabbats av sjukdom eller uppbyggnad av hälsomottagningar. I vissa fall bidrar förbundet även ekonomiskt vid kriser och katastrofer i världen men den huvudsakliga ingången är att stödja professionell utveckling, kollega till kollega. Under året har vi bedrivit följande internationella projekt:

Lesotho

Wellness-centret för hälso- och sjukvårdspersonal samt deras närmaste familjemedlemmar i Lesotho är ett projekt i samarbete med International Council of Nurses och Lesotho Nurses association, med medel delvis från LO-TCOs Biståndsnämnd och delvis från Vårdförbundet.

2012 var det sista året i en treårsperiod. Totalt har projektet pågått sedan 2007. Fokus för projektet är att testa och behandla smittade av HIV och andra sjukdomar.

Personalen genomför utbildningar för anhöriga till besökande på centret, för deras partners men - kanske viktigast - även för deras tonåriga barn. Man använder en modell som påminner mycket om svenska skolans sexualkunskapsundervisning men även som ett komplement till ungdomsmottagningar, och inget av detta finns traditionellt i Lesotho. En del ungdomar har man mer kontakt med utifrån deras behov. För att få hållbarhet i projektet på lång sikt måste Lesothos sjuksköterskeorganisation, som är lokal part, stärkas i sin struktur. Man behöver få tydligare stöd av hälsoministeriet och ett tecken på att det går åt rätt håll är att man fått en extra sjuksköterska till centret på ministeriets bekostnad. Ett annat problem är att man inte har riktiga lokaler utan tar emot patienterna i provisoriska baracker. Förhoppningen är att det går att finna sponsorer för att bygga ett riktigt hus.

Vårdförbundets lokala avdelning i Östergötland har genom sina kontaktpersoner besökt projektet vid ett flertal gånger under året.

Ryssland

Projektet i Ryssland med RNA, som organiserar all mellannivåutbildad sjukvårdspersonal (motsvarande Vårdförbundets medlemsgrupper), har nu minskat till att enbart innefatta en föreläsare från Västerbotten som tillsammans med ICN genomför ett fackligt ledarskapsprogram på regionnivå. RNA har nu 175 000 medlemmar och firade i oktober sitt 20-årsjubileum som organisation. RNAs jubileumsbok som gavs ut i samband med firandet visade tydligt både i ord och bild på den stora betydelse som Vårdförbundets projekt har haft för RNAs framgångar.

Palestina

2012 var det sista året för Vårdförbundets treåriga organisations- och ledarskapsutvecklingsprojekt i Palestina. Projektet har drivits tillsammans med systerförbundet, Palestinian Nurses and Midwifery Association, PNMA.

Under året har Vårdförbundets experter deltagit i tre workshops. Fokus har legat på organisationsutveckling, ledarskap, kvalitet och patientsäkerhet.

Några deltagare har, i PNMA:s regi, arbetat vidare med konceptet och hållit egna workshops runt om i regionen, vilket har lett till en ännu större spridningseffekt.

Girl Child Education Fund

Under 2012 samlades totalt 34 748 kronor in från Vårdförbundet. Under åren som gått har fonden gjort det möjligt för över 100 flickor att avsluta sin skolgång och för 2013 hoppas man kunna bidra till att ytterligare 28 flickor ska kunna slutföra sin utbildning. Det är flickor från Swaziland, Uganda, Kenya och Zambia som får den möjligheten genom ICN:s insamling som startade år 2005.

Vi och vår omvärld

Omvärlden påverkar oss

För att få en samlad omvärldsbild med de viktigaste trenderna som påverkar vår organisation och politik har Vårdförbundet de senaste åren utvecklat en strukturerad omvärldsbevakning. De trender som kommer fram påverkar vårt val av strategier och prioriteringarna i verksamhetsplaneringen. Detta framgår av kommande avsnitt i verksamhetsberättelsen.

Årsrapporten för 2012 pekar på bland annat följande viktiga (nationella) trender:

- Unga, storstadsbor och anställda inom privat sektor är ofta svårare att attrahera som medlemmar.
- Ej nivåbestämda avtal ökar de lokala parternas frihet och ansvar.
- Dålig vårdmiljö ett växande problem.
- Ökat fokus på att kvinnor har sämre lön och villkor.
- Växande oklarhet kring hur sjuksköterskornas kompetens bäst kan användas.
- Arbetet med säker vård får allt större betydelse för vårdens kvalitet och effektivitet.
- Den digitala kommunikationen ökar i vården och om vården.
- Konkurrens om rätt kunskap och kompetens ökar på svenska arbetsmarknaden.
- Förändringar i vårdens organisation och system ställer nya krav på vårdens ledarskap.
- Vårdens utveckling styrs alltmer utifrån vårdtagarens rätt att välja.

Vården och villkoren i Sverige påverkas allt mer påtagligt av ett internationellt omvärldsberoende. Ganska självklart så kommer den ekonomiska krisen i Europa att prägla den miljö vi har att verka i och vi har under året arbetat med att följa den europeiska utvecklingen av finanskrisens konsekvenser. Bland annat har den europeiska sjuksköterskeorganisationen (EFN) fortsatt att diskutera hur den ekonomiska krisen har påverkat sjuksköterskorna i de olika länderna. Sverige och Norge har varit de länder som hittills klarat sig bäst från arbetsmarknadskonsekvenser av den ekonomiska läget i Europa. Många andra länder

har drabbats av nedskärningar och uppsägningar och även lönesänkningar för sjuksköterskor och barnmorskor. EUs revidering av direktivet kring patientrörlighet och yrkeskvalifikationer (direktiv 36) påverkar också vardagen i vården för våra yrkesgrupper.

Omvärlden är inte bara internationell eller nationell – för vården är det avgörande att se att det finns ett starkt lokalt fokus med regioner, landsting och kommuner som självständiga sjukvårdshuvudmän.

Varför ska vi bry oss om omvärlden?

Hur vården organiseras och styrs är avgörande förutsättningar för yrkesutveckling och goda villkor och det ligger i uppdraget som profession att ta initiativ till förbättringar med utgångspunkt i det egna kunskapsområdet och yrkesetiken. Tillsammans är vi en stor del av svensk hälso- och sjukvård och Vårdförbundet är därmed en viktig aktör som förväntas delta aktivt i vårdens utveckling. Genom att analysera de förändringar som sker i omvärlden och identifiera möjligheter till påverkan skapar vi en nödvändig grund för det uppdrag vi har enligt stadgan.

Vår politiska inriktning - vårt riktämärke

För att vara framgångsrika i vårt påverkansarbete måste vi veta vad vi vill uppnå. I Vision 2018 för hälsa och helhet och i våra idépolitiska dokument har vi formulerat hur vi vill att vården ska förändras. Det råder fortfarande ett medicinskt paradigm i vården vilket hämmar såväl en effektiv vård till patientens nytta som en varaktig värderingsförändring för Vårdförbundets yrken. Vi beskriver därför ett nytt vårdparadigm som handlar om hälsa och helhet istället för sjukdom och diagnos, om människan och system istället för organisationer och hus, om ökad öppenhet och kunskapsstyrning. I vårt påverkansarbete ska vi alltid arbeta för förverkligande av vårt paradigmskifte.

Kongressens strategier har också väglett oss i prioritering av frågor vi har lagt särskild kraft på under året.

Vår omvärldsbevakning

Vårt påverkansarbete sker på många arenor; internationellt såväl som nationellt, på arbetsplatsen och på övergripande politisk nivå. Vi är efterfrågade av omvärlden och genom vårt deltagande i arbetsgrupper, utredningar, seminarier m m får vi en mycket god bild av vad som pågår i omvärlden. En skriftlig omvärldsrapport sammanställs varje tertiäl.

Vården och omvärlden 2012

Vårddebatten har idag stort fokus på områden som Vårdförbundet lyfter i sin vårdpolitiska idé och som leder mot det paradigmskifte vi vill se.

Nedan följer några viktiga exempel på omvärldsaktiviteter som pågått under 2012:

Internationellt och nationellt fokus på hälsa

Under året antog WHO en europastrategi för hälsa och välfärd där vårdens roll i folkhälsarbetet tydliggörs. Året har också inneburit att arbetet med Socialstyrelsens nya nationella riktlinjer för sjukdomsförebyggande metoder har startat.

EPSU har även drivit "Vattenkampanjen" som är ett medborgarrättsinitiativ där EU-kommissionen kan tvingas ompröva ett förslag om över en miljon européer vill det genom namninsamling. Förslaget handlar om att EU-kommissionen öppnar för att vattentjänster kan privatiseras och därmed riskera allas rätt till tillgång av vatten. Vårdförbundet deltagit i ett antal debattartiklar bl a argumenterat för hälsobetydelsen i frågan och finns tillsammans med andra förbund representerat på kampanjens hemsida, som under 2012/13 samlar in namnunderskrifter.

Patientmaktsutredningen

En stor statlig utredning har arbetat under året, med målet att Sverige ska få en Patientlag som ska ersätta dagens Hälso- och sjukvårdslag. Med den förskjuts maktförhållanden i vården och ett nytt vårdparadigm möjliggörs. Vårdförbundet deltar som expert i utredningen.

Utveckling av vårdvalet

Den just nu pågående utvecklingen av vårdvalet ger unika möjligheter att vara med och forma framtidens vård. Flera myndigheter, t ex Konkurrensverket, Socialstyrelsen och Vårdanalys har under 2012 berört frågan om vårdval i sin verksamhet.

Fokus på de mest sjuka äldre

Regeringen har under pågående mandatperiod valt att satsa 4,3 miljarder kronor för att förbättra vården och omsorgen för de mest sjuka äldre. Året har präglats av ett mycket stort engagemang i vårdens vardag för att hitta samverkansformer, att förbättra och följa upp vården av äldre och kvalitetsregistret Senior alert, som Vårdförbundet varit med och utvecklat från start, är en nyckel i arbetet. Även BraVäs kvalitetskrav finns med som grund.

Personcentrerad vård och vård -/ hälsocoacher

Nya organisationsformer som stämmer väl överens med det vi beskriver i vår vårdpolitik växer nu fram. Projekt som vårdcoacher och personcentrerad vård följs dessutom upp i forskningsstudier med mycket positiva resultat vad gäller patientupplevd kvalitet, kliniska resultat och hälsoekonomi.

Kvalitetsregister som speglar fler kunskapsområden

År 2010 presenterade socialdepartementet och SKL en översyn av de Nationella Kvalitetsregistren som bland annat förespråkade att kvalitetsregistren ska omfatta större delar av hälso- och sjukvården samt avspegla hela vårdkedjan. Under året träffade staten en överenskommelse om utveckling och finansiering av de nationella kvalitetsregistren för vård och omsorg för åren 2012-2015. I överenskommelsen anges att kvalitetsregistren ska ta tillvara de olika professionernas intresse av kvalitetsuppföljning i hälso- och sjukvården.

Vinster i välfärden

Under hösten blossade en het debatt upp om vinster i välfärden. Många intressenter arbetade med frågan t ex LO, Kommunal, Vårdföretagarna, TCO m fl. I TCOs arbete har Vårdförbundet deltagit. Socialdepartementet startade under slutet av året ett arbete för att ta fram en Etisk plattform för vården, där transparens vad gäller kvalitet, ekonomi och anställningsvillkor är målet. Vårdförbundet deltar också i det arbetet.

Ny myndighet för inspektion av vård och omsorg

Beslutet att inrätta Inspektionen för vård och omsorg kom under året. Det innebär att tillsynen bryts ut från Socialstyrelsen och blir en egen myndighet. Den nya myndigheten som ska vara i drift from 1 juni 2013 bjöd under hösten in Vårdförbun-

det och andra vårdaktörer till samtal för att forma den nya myndigheten.

Nu gäller det att ta vara på de möjligheter som ges i vår omvärld för att bidra till förändring och att hålla fast vid våra ställningstaganden och vår övertygelse att det finns ett tydligt samband mellan yrkenas utveckling, vårdens utveckling och villkorsfrågorna.

Strategier och mål

Kongressen 2008 antog en gemensam vision för Vårdförbundet - Vår vision för hälsa och helhet 2018, med det övergripande målet att:

”Vårdförbundet är den kollegiala mötesplatsen och självklara organisationen för legitimerade barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgen-sjuksköterskor, sjuksköterskor och studenter inom respektive utbildning.”

Visionen är den långsiktiga kompass som ligger till grund för Vårdförbundets politik och viljeinriktning.

Som styrning för perioden 2011-2014 beslutade kongressen 2011 om kvalitetskriterier för framtida organisation, nya strategier samt bekräftade våra idédokument. Den nya förbundsstyrelse som kongressen valde 2011 har konkretiserat strategierna samt lett arbetet med att nu börja forma framtiden utifrån kongressens kvalitetskriterier.

En extra kongress inkallades under januari för att besluta i de frågor som inte behandlades under den ordinarie kongressen i september 2011.

Vi påverkar omvärlden

Vårdförbundet har under året fått ett stort medialt genomslag nationellt och lokalt.

Valet av områden för påverkan prioriteras genom de strategier kongressen beslutat;

- Vi väcker en genusdebatt om värderingen av välfärdens kunskapsområden.
- Vi ska arbeta för att kompetensutveckling och specialistutbildning sker inom ramen för anställningen.
- Vi ska utveckla och använda kunskap om hälsoeffekter för en hälsosam vårdmiljö.
- För att uppnå en nollvision för vårdskador ska vi samarbeta med andra.

Mål med strategierna

Förbundsstyrelsen har gjort följande beskrivning av vilka resultat som förväntas i strategiarbetet:

Vi väcker en genusdebatt om värderingen av välfärdens kunskapsområden

Tyngdpunkten i denna strategi gäller värderingsförändringen. Ett förväntat resultat är att

behovet av värderingsförändring ska bli en valfråga 2014. Ett annat resultat ska vara en egen arbetstidsbestämmelse för vården senast 2018.

Vi ska arbeta för att kompetensutveckling och specialistutbildning sker inom ramen för anställningen

En tydlig strategi där kongressens tyngdpunkt handlade om utveckling och utbildning inom ramen för anställning. Det behövs nya tankar om hur kompetensfrågan ska garanteras. De förväntade resultaten handlar om att fortsätta kräva betald specialistutbildning och att våga prioritera ett strategiskt område – exempelvis äldres vård och hälsa.

Vi ska utveckla och använda kunskap om hälsoeffekter för en hälsosam vårdmiljö

Under kongressperioden prioriteras det som utgår från hälsoeffekter för medlemmen och hur detta gynnar en hälsosam vårdmiljö. Det bärande med strategin är att utveckla och använda kunskap. Söka, samla, värdera och använda vetenskap och beprövad erfarenhet.

För att uppnå en nollvision för vårdskador ska vi samarbeta med andra

Tyngdpunkten ligger på att samverka med andra. Förväntade resultat skulle exempelvis kunna beskrivas utifrån: säkerhetskultur, kvalitetsledning, reflekterande samtal.

En beskrivning av aktiviteter och resultat återfinns i kommande avsnitt.

Vårt påverkansarbete gör skillnad!

Det är viktigt för en påverkansorganisation som Vårdförbundet att lyfta fram våra framgångar, då det ofta är långa ledtider från påverkan till resultat. Vi ser att forskning, trender, förändringar och behov stämmer väl med det som vi beskriver och vi vet att vi bidragit till denna utveckling genom flera år av aktivt påverkansarbete.

I medie- och opinionsarbetet arbetar vi utifrån de fyra strategier som kongressen fattat beslut om. Våra hjärtefrågor utgår från dessa strategier: rättvisa löner och villkor, utveckla våra fyra yrken, vårdmiljö, utveckla vården från det medicinska paradigmet till omvårdnad, hälsa och helhet, nollvision för vårdskador.

Vi tar plats i media och skapar opinion

Medieåret 2012 inleddes med en intensiv debatt i Rapport, TV4 Nyheterna, Östnytt, Östgöta-Correspondenten m fl tidningar och radio om värderingen av våra yrken. Det kom fram att en läkare som hoppade in på Universitetssjukhuset i Linköping under julnatten 2011 fick 15 000 kronor extra betalt enligt Landstinget i Östergötland. De sjuksköterskor som beordrats att jobba under julhelgen fick 1 000 kronor i extra ersättning. Vårdförbundet upprördes över den enorma skillnaden i värdering av dessa två yrkesgrupper. Vi debatterade under rubriken: "Nu måste vården göra upp med gamla sedvänjor och mossiga hierarkier".

Genusdebatt och vårdens utveckling

Under rubriken "Vården står inför ett katastrof-läge" debatterade vi i Svenska Dagbladet kring frågan hur vi ska kunna locka unga tjejer och killar till våra yrken när löner och villkor ser ut som de gör. Vi lyfte fram vad våra yrkesgrupper gör för vårdens utveckling, för personcentrerad och säker vård.

På DN Debatt satte vi fokus på genusfrågan och jämställdhet tillsammans med flera andra fackförbund med debattartikeln "Sju punkter för ett Sverige med rättvisa löner". Sveriges viktigaste jobb finns i välfärdssektorn, menar Sveriges kommuner och landsting (SKL) i en aktuell kampanj. Det håller vi som organiserar de anställda med om. Ändå

tjänar en barnmorska i genomsnitt 10 000 kronor mindre i månaden än en civilingenjör.

På internationella kvinnodagen 8 mars var det åter dags sätta genusdebatten på kartan med debattartikeln "Klockan 15:51 börjar kvinnor jobba gratis" i Svenska Dagbladet. Lönegapet mellan kvinnor och män sedan deltider räknats om till heltider är i Sverige 14,3 procent. Omräknat i tid för en normalarbetsdag kl 8.00–17.00 innebär det att kvinnor som grupp arbetar gratis från kl 15:51. Män har betalt till klockan 17:00. Det krävs förändring, skrev en rad organisationer och politiska kvinnoförbund tillsammans.

Vi har också hållit igång den etiska diskussionen om vård till papperslösa i "Vår etik är inte förhandlingsbar".

Därefter var det dags för årets medietoppar i mars och april när sjuksköterskestudenterna drog igång den fantastiska kampanjen "Inte under 24 000", något unikt i svensk politisk historia, enligt forskare. Kampanjen för en värderingsförändring började i sociala medier och spred sig snabbt över landet med feta rubriker och stort stöd från människor i Sverige. Sineva Ribeiro, Vårdförbundets ordförande intervjuades i många olika sammanhang. Sjuksköterskestudenter i "Inte under 24 000" bedrev landsomfattande kampanj, med stöd av Vårdförbundet, och fick ett hedersomnämmande som Årets lobbyist.

Vårdförbundet har dessutom fortsatt sätta tryck i frågorna om vårdens utveckling, personcentrerad vård, säker vård, betald specialistutbildning, äldrehälsovård och ambulanssjukvård med debattartiklar och pressmeddelanden.

Sommarrapporten gav stort genomslag

Under hösten fick Vårdförbundets sommarrapport stort utrymme både i riksmedier och lokala medier. I sommarrapporten svarade två tredjedelar av Vårdförbundets lokala avdelningar att bristen på specialistsjuksköterskor och sjuksköterskor varit omfattande under sommaren. Rapporten visade bland annat att bristen har lett till ökad påfrestning och stress för dem som har jobbat, ökad sjukfrånvaro och att nyutexaminerade inte

har fått tillräcklig tid för introduktion. Nästan hälften av de lokala avdelningarna vittnade också om brist på barnmorskor. Det har heller inte funnits tillräckligt med biomedicinska analytiker och röntgensjuksköterskor.

Medlemmar trädde fram och intervjuades om sommarsituationen och flera sjuksköterskor skrev också egna insändare och debattartiklar. Frågan lyftes också på ledarplats och togs upp i olika debattprogram.

Hälsosamma arbetstider

Under en vecka i oktober, 15-21 oktober uppmärksammade Vårdförbundet arbetstidsfrågan i hela landet. Debattartikeln "Vårdförbundet kräver moderna arbetstider för sjuksköterskor" publicerades i ett tjugotal tidningar.

Aktiviteten "Gå en dag i mina skor", då medlemmar bjöd in politiker och andra beslutsfattare till ett besök i verkligheten, resulterade bland annat i över 30 artiklar i dagspress, inslag i TV4 Nyheterna och ett antal blogginlägg från regionala politiker som besökt medlemmar på deras arbetsplatser.

Kvalitet i vården, legitimationen och säker vård

Vårdförbundet avslutade medieåret lika intensivt som vi började. I debattartikeln "Vem ska ta hand om de äldre i framtiden?" på Svenska Dagbladets Brännpunkt presenterade vi tre förslag till åtgärder för att göra äldrehälsovården till ett mer attraktivt yrke, och på så sätt säkra kompetensförsörjningen i framtiden.

Redan veckan efter debattartikeln om äldre vården dök Vårdförbundet åter upp på SvD Brännpunkt "Kvalitet i välfärden är den avgörande frågan" Den intensiva debatten om vinster i välfärden blir alltmer polariserad. Det allra viktigaste, kunskap, kvalitet och personal glöms bort när frågan blir ett slagträ för olika politiska ståndpunkter.

På DN-debatt skapade "Sjuksköterskor i Europa ska vara högskoleutbildade" eko i hela Europa.

"Tyska EU-politiker arbetar intensivt för att få med sig andra länder på ett kompromissförslag om en lägre nivå på sjuksköterskeutbildning i Europa. Vi tar kraftfullt avstånd från detta och menar att patientsäkerheten hotas och legitimationen urholkas", skrev Sineva Ribeiro tillsammans med Ingela Wiklund, ordförande Barnmorskeförbundet, och Ania Willman, professor i vårdvetenskap och ordförande i Svensk sjuksköterskeförening. Vårt inlägg i genusdebatten översattes till engelska och skapar i början av 2013 hårt tryck i hela EU.

Under år 2012 har vi haft 5 385 artiklar i tryckta medier (inkl deras webbupplagor) och den svindlande summan 309 938 494 möjliga läsare, lyssnare och tittare. (Läsarantal är uppgivet som bruttotal. Källor: TS, SIFO och Orvesto.).

Vi har haft artiklar i många olika tidningar: Dagens Medicin ligger i topp, följt av Tidningarnas Telegrambyrå, Landskrona Posten, Nordvästra Skånes Tidningar, Helsingborgs Dagblad, Östgöta Correspondenten, Göteborgs-Posten, Norran, Sundsvalls Tidning, Östgöta Correspondenten, Hallands Nyheter, Östersunds-Posten, Sydsvenskan, VLT, Dagens Nyheter och Upsala Nya Tidning. För att ha en siffra att relatera till så är all publicitet värd 120 362 919 kronor om vi istället hade annonserat. Till det kommer att trovärdigheten är en helt annan när en självständig journalist gör ett inslag eller reportage om Vårdförbundet än om vi skulle ha haft egna annonser.

Vårdförbundets frågor har haft ett stort genomslag i medier och för opinionsbildningen under 2012. Det är till Vårdförbundets lokala avdelningar som journalister gärna vänder sig när det handlar om vårdfrågor. Vårdförbundets kunskap och åsikter i frågor om vården efterfrågas också allt oftare av politiker och andra makthavare. Vårdförbundet bjuds in att delta i många olika sammanhang, exempelvis hearings i socialutskottet och debatter om äldre vården och andra politiska samtal. Vi kan nu se spår av Vårdförbundets politik både i den lokala partipolitiken och i de nationella partiprogrammen. Många politiker är väl inlästa på våra debattartiklar och idédokument. Flera lokala avdelningar har bjudits in till olika politiska nämnder för att berätta vad våra yrkesgrupper bidrar med i vården och hur de ska värderas rätt för det arbete de gör. Det har varit mycket uppskattat och följts av bra diskussioner. Vi märker en ökad medvetenhet om kopplingen mellan patienternas säkerhet, vår kunskap och våra villkor.

Alltfler medlemmar talar om detta i medier och andra forum. Lokalt har många förtroendevalda och medlemmar uttalat sig i regionala tv- och radiosändningar och antalet insändare från Vårdförbundets professioner i lokalpressen har ökat.

Vi ser en ökad debatt i medierna om vikten av att våra kunskapsområden finns och tas tillvara i vården och i vårdens utveckling. Medlemmar och förtroendevalda tar oftare initiativ till kontakter med arbetsgivare och media för att visa att vår kunskap gör skillnad.

Vad gäller vårt arbete för att förbättra lönerna för våra medlemmar kan man se resultat bland annat i att Vårdförbundets lokala avdelningar har blivit kontaktade av politiker och landstingsledning för att diskutera det lokala löneläget för yrkesgrupperna. Kunskapsvärderingen av våra yrken har även utvecklats hos kommunerna i vissa län.

Sjuksköterskestudenter i "Inte under 24 000" har också rönt framgång i opinionsbildningen via riks-, lokal- och regionala medier. Nyutexaminerade sjuksköterskor har på en del håll fått över 24 000 kronor i ingångslön.

Medieexponering* 2012 per län

Län	antal artiklar/inslag
Skåne län	2 414
Västra Götalands län	2 184
Västerbottens län	2 073
Gävleborgs län	2 037
Östergötlands län	2 034
Blekinge län	2 029
Västernorrlands län	2 017
Hallands län	2 008
Kalmar län	1 998
Södermanlands län	1 996
Norrbottnens län	1 976
Dalarnas län	1 964
Jämtlands län	1 932
Stockholms län	1 924
Västmanlands län	1 910
Uppsala län	1 904
Örebro län	1 898
Gotlands län	1 892
Värmlands län	1 881
Kronobergs län	1 857
Jönköpings län	1 825

* Press, radio, TV och webbplatser.

Vi väcker en genusdebatt om värderingen av välfärdens kunskapsområden

Tyngdpunkten i denna strategi gäller värderingsförändringen. Vårdförbundet har under året haft som mål att akademiskt utbildade män och kvinnor ska värderas lika oavsett sektor. Idag finns i samhället en strukturerad lönediskriminering av kvinnor som bygger på att traditionella kvinnliga kunskapsområden samt kvinnors arbete värderas lägre än mäns. Den snedvärderingen måste förändras. Målet för 2012 har varit att bygga allianser med relevanta aktörer för gemensamt agerande.

Politikerdagarna

Under politikernas kommundagar, som samlar många förtroendevalda, finns stora möjligheter att påverka och att föra fram Vårdförbundets politik. Ett exempel på förbundets arbete kring detta har varit att delta med en monter i kommunpolitikerdagar för Folkpartiet och Moderaterna. Vid Moderaternas möte deltog Vårdförbundets ordförande Sineva Ribeiro i ett seminarium tillsammans med sjukvårdslandstingsrådet i Stockholm, Filippa Reinfeldt.

Intresset för Vårdförbundets idéer om äldres, barns och ungas hälsa, skolsköterskans roll, de mest sjuka äldre samt hemsjukvårdens övergång till kommunerna var stort och flera politiker såg stor nytta med Vårdförbundets tryckta material som behandlar dessa frågor för sitt kommunpolitiska uppdrag. Under politikerdagarna fördes sammanlagt cirka 200 samtal.

Barns och ungdomars hälsa

Utifrån kongressbeslut har en arbetsgrupp tillsatts under året för att närmare belysa barn och ungdomars hälsa samt skolsköterskans situation och roll i elevhälsan. Arbetet är inte slutfört men en rapport kommer att lämnas i början av 2013.

Ett nationellt hälsoprogram för äldre

Vårdförbundet har under flera år prioriterat arbetet med äldreomsorgsfrågor. Ett sätt att bromsa det ökade behovet av äldreomsorg har varit att satsa mer på äldres rätt till en strukturerad äldreomsorg.

En del av en strukturerad äldreomsorg är till exempel hälsosamtal – något som forskningsstudier visat ha stort hälsovärde för individen och som inte minst ger goda samhällsekonomiska vinster.

Vårdförbundet har tagit fram skriftligt material om både äldreomsorg och om den kunskapsbrist som råder inom vård och omsorg för äldre.

I Almedalen höll Vårdförbundet ett seminarium om äldres hälsa och lanserade boken ”Dröm och mardröm – en antologi om friska seniorer och beroende gamla”. Idag arbetas det på flera håll i landet med strukturerade hälsoprogram för äldre.

Arbetsgruppen för vård och hälsa för äldre

Arbetsgruppens syfte är att fördjupa och utveckla de program som är framtagna för att möta framtidens behov av vård och hälsa för äldre i samarbete med berörda organisationer och yrkesgrupper. Arbetet har två målformuleringar; att påvisa äldre personers behov av ett strukturerat hälsoprogram och att utarbeta indikatorer och kvalitetskriterier för äldres hälsa och en god vårdmiljö.

Arbetsgruppen har medverkat till en skrift kring äldres hälsa inför Almedalen baserad på en litteraturstudie om hälsoarbete utförd av Örebro Läns Landsting på beställning av Vårdförbundet. Under hösten har diskussionen i arbetsgruppen fokuserat på det fortsatta arbetet och utgör nu en referensgrupp åt Vårdförbundets arbete i SISs standardiseringsarbete kring kvalitet i äldreomsorg och hemtjänst.

Äldreomsorg i fokus på Bok- och biblioteksmässan

Vårdförbundets antologi ”Dröm och mardröm – en antologi om friska seniorer och beroende gamla” lanserades för allmänheten på Bok- och biblioteksmässan i Göteborg den 27-30 september. I denna idé- och debattantologi resonerar elva författare om äldre och åldrande. Några kapitel handlar om ekonomi och politik. Ett kapitel berör de äldre som kulturvarer, ett annat handlar om myter och föreställningar kring åldrandet, ett tredje om etik och tvång

i vården. Gemensamt är att alla författarna vill ändra på dagens "sanningar" om äldre.

Föreningen BraVå – Bra vård för äldre

Föreningen BraVå bildades i februari 2001. Idén med BraVå, kom till på initiativ av Vårdförbundet som i samarbete med en rad olika organisationer och vårdgivare arbetade fram kvalitetskrav som kännetecknar en god, säker vård och omsorg för äldre. BraVå består idag av 18 fackliga-, professionella- och pensionärsorganisationer. Vårdförbundet bistår med den administrativa funktionen för föreningen. Förutom att sprida kunskap om föreningen och kvalitetskraven är en uppgift att speciellt uppmärksamma en verksamhet som bedriver arbete i överensstämmelse med kraven på god vård och omsorg för äldre. 2012, då temat var aktivt åldrade, delades ingen hedersutmärkelse ut då styrelsen bedömde att ingen av ansökningarna höll måttet.

Genom att aktivt delta i föreningens arbete ökar möjligheten att sprida framtagna kvalitetskrav som i sin tur ökar förutsättningarna för äldresektorn att få en högre status och därmed att de som arbetar inom sektorn värderas utifrån sin kunskap.

Yrkeskvalifikationsdirektivet (direktiv 36)

Revideringen av direktivet har fortsatt även 2012. Vårdförbundet har tillsammans med sjuksköterske- och barnmorskeorganisationer i Sverige och Europa (EFN) haft tre huvudkrav: tolv skolårs förkunskaper för inträde till sjuksköterskeutbildning/barnmorskeutbildning, tre kompetensområden som är viktiga för sjuksköterskan samt språkkrav för erkännande av yrkeskvalifikationer för en person som kommer från ett annat EU-land. Under året har diskussioner kring förkunskaperna förts, i vilka Tyskland tillsammans med några andra länder har hävdade att tio års förkunskaper ska räcka. Beslut om revideringen kommer först i mitten av 2013 så påverkansarbetet fortsätter. Ett arbete som får stor betydelse för hur akademiskt utbildade män och kvinnor ska värderas lika oavsett sektor är hur det går med revideringen av direktiv 36. EU-direktiv påverkar och styr vår vardag i allt högre utsträckning där ett av de främsta skälen är arbetskraftsrörligheten. Därför är det av största vikt att kollegor som kommer från andra EU-länder har samma kunskaper inom våra fyra yrken som de som är utbildade i Sverige.

Under 2012 har EU även inlett ett initiativ för att matcha utbildning och arbetsmarknad inom Hälso- och sjukvården. Organisationen EHMA

(European Health Management Association) har på uppdrag av EU-kommissionen genomfört en studie om införandet av ett europeiskt sektorsöverskridande råd om arbetsmarknad och utbildning för sjuksköterskor och annan vårdpersonal. Sektorsrådet är en del av EUs tillväxtstrategi, EU 2020, där målet är att i framtiden bättre kunna matcha arbetsmarknadens behov med utbildningssektorn. Meningen är att de sektorsövergripande råden ska starta under 2013, få finansiering från EU-kommissionen de första åren och därefter bli självbärande.

Kollektivavtal ger förutsättningar för bättre villkor

Den värderingsförändring som vi vill åstadkomma bedrivs på många olika arenor. Att påverka i samhällsdebatten är ett viktigt inslag. En annan metod är att teckna kollektivavtal som ger förutsättningar till bättre villkor så att vi tillsammans skapar ett tryck mot de arbetsgivare som vi möter lokalt och därmed ger förutsättningar för medlemmars löneutveckling.

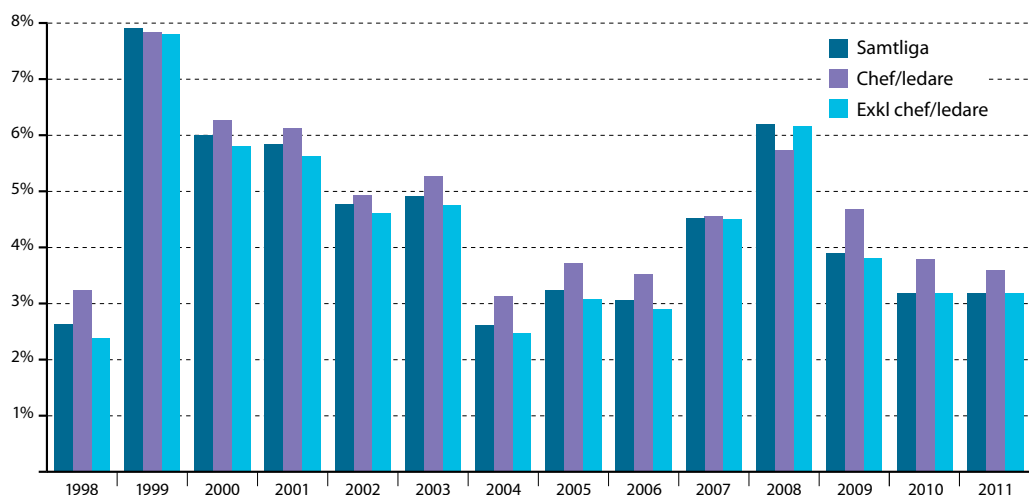
Lokal lönebildning

Innebörden av de avtal som vi tecknar är att den lokala lönebildningen ska utvecklas och ge möjlighet till löneutveckling som grundas på medarbetarnas bidrag till verksamheten och att kunskap och specialistkunskap ska värderas. Avtalen med SKL (Sveriges kommuner och landsting) och med Vårdföretagarna är inte centralt nivåbestämda. Avtalet med SKL fokuserar på tre frågor: specialistkunskap, hälsosam arbetstid och lokal lönebildning. En integrerad löneprocess är en del av samverkan på arbetsplatsen. Medarbetarna måste vara involverade i och ha inflytande över verksamhetens mål, kvalitet och resultat. Här har första linjeshefen och verksamhetschefen en viktig roll. Alla medarbetare skapar utrymme för löneökningar genom att bidra med sin kunskap. Resultatet av medarbetarnas kunskap och erfarenhet ska ligga till grund för en ökad lönespridning och ge löneutveckling hela livet. Avtalet har därför en skrivning om arbetsgivarens ansvar för att åstadkomma en önskvärd lönestruktur.

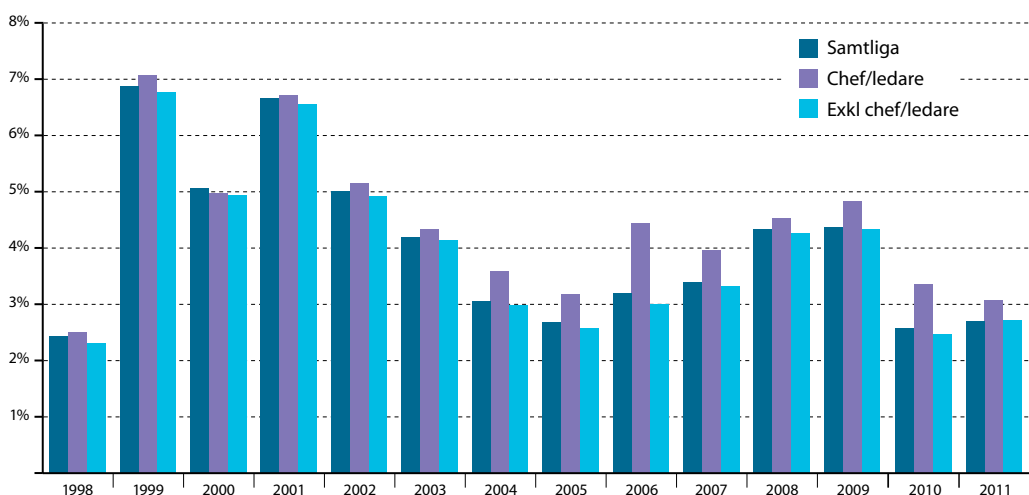
Utvärdering av löneavtalen

I början 2012 gjordes en utvärdering av löneavtalen, frågorna handlade framförallt om hur man uppfattar att löneprocessen har utvecklats. Frågorna skickades till samtliga lokala avdelningar som fick svara för sin uppfattning kring avtalen.

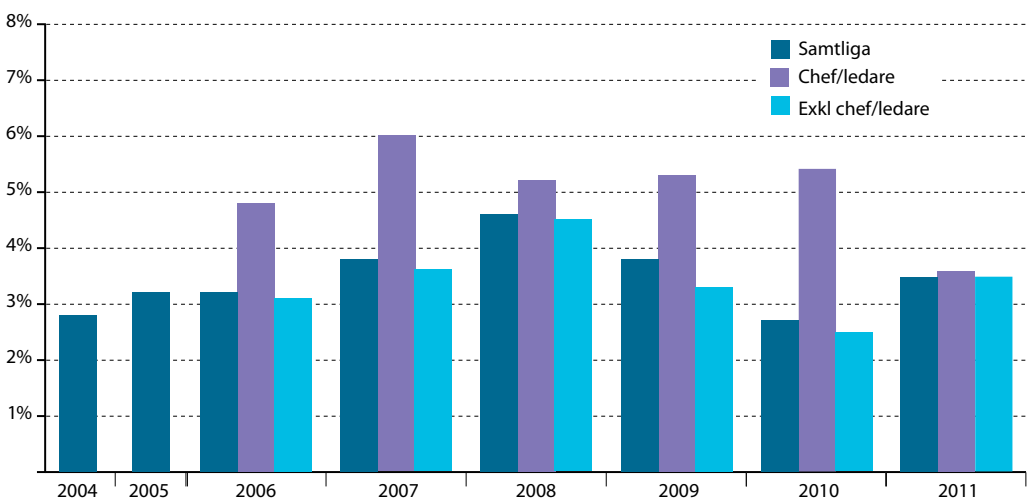
Individuell löneutveckling 1998-2011 för landstingsanställda medlemmar i Vårdförbundet

Individuell löneutveckling 1998-2011 för kommunanställda medlemmar i Vårdförbundet

Individuell löneutveckling 2004-2011 för privatanställda medlemmar i Vårdförbundet

Resultatet visar att i kommunerna är det 65 procent som anser att det är oförändrat jämfört med tidigare år och 24 procent svarar att de anser att processen har förbättrats. I landstingen är resultatet 53 procent oförändrat och endast 6 procent anser att processen har förbättrats. I den privata vården har vi för få svar för att kunna göra en värdering av om det har skett en förändring av löneprocessen.

Vårdförbundets medlemspanel fick svara på en enkät om löneprocessen på sina respektive arbetsplatser. Svaren visar att lönesamtal sker med närmaste chef men att för få chefer har mandat att sätta lön. Att få har talat med sin närmaste chef om sin framtida löneutveckling kan även bero på att medlemmarna inte har tagit initiativ till att ta upp frågan. Ansvaret ligger hos båda. Att resultatet inte i större utsträckning har vägs in i lönesättningen kan ha sin grund i att det inte finns en tydlig struktur för vad som kunskapen bidrar med i verksamheten. Resultatet visar att det behövs ett lokalt utvecklingsarbete. Dessa frågor går inte att lösa i ett centralt avtal.

Vårdförbundet och Sveriges kommuner och landsting gjorde ett partsgemensamt arbete och utvärderade lönebildningsprocessen. De frågor som följdes upp gällde överläggningen, chefens roll i lönebildningsprocessen, specialistkunskap och lönestruktur, både vad gäller lönerelationer inom och mellan yrkesgrupper.

Dialog och diskussion om kommande avtalsarbete

Det har genomförts ett antal olika möten med förtroendevalda och medlemmar för dialog och diskussion om hur vi ska utveckla arbetet med den lokala lönebildningen. Resultat från de olika utvärderingarna som gjorts på de olika avtalsområdena visar på behovet av att ha fortsatt fokus på den lokala lönebildningen. Den interna dialogen i Vårdförbundet kring vad som är önskvärd lönestruktur behöver också intensifieras.

Avtalsarbete kommuner, landsting och PACTA

Under 2012 tecknades ett nytt avtal, HÖK 11 i lydelse 2012-05-01, för avtalsområdet Sveriges Kommuner och Landsting och Arbetsgivarförbundet Pacta. Nya HÖK innehöll ett nytt AB i lydelse 2012-05-01 och en ny protokollsanteckning om ett partsgemensamt arbete att se över effekterna av att beräkna de särskilda ersättningarna i AB §§20-24 på annat sätt. Arbetet ska vara slutfört senast 2013-11-15. Avtalets giltighet förlängs till och med 2015-03-31.

Avtalsarbete för den privata sektorn

Tillsammans med Vårdföretagarna har vi träffat nya avtal för branscherna E (Vård och behandling) och F (Äldreomsorg). Dessa var tidigare ett avtalsområde, vilket nu har delats upp. Avtalen gäller från den 1 november 2012. Under detta arbete fanns en löpande kommunikation med en utsedd referensgrupp. Förhandlingar har under året pågått inom Vårdföretagarnas bransch H (Ambulans), dessa kommer att fortsätta under 2013. Vårdförbundet har också haft centrala konsultationer kring Vårdföretagarnas löneavtal och centrala tvister främst kring arbetstidsfrågor, men även vad gäller disciplinära åtgärder.

Vi har också förhandlat avtalet med Almega Bemanningsföretagen, där vi troligtvis kommer teckna nytt avtal innan årsskiftet.

Vårdförbundet har under året deltagit i partsgemensamma diskussioner kring meddelarskydd. I dessa diskussioner har arbetsgivarorganisationen representerats av alla arbetsgivarorganisationer som driver privat vård, dvs Vårdföretagarna, KFS, KFO, Arbetsgivaralliansen och IDEA. På arbetsgavarsidan har det varit - Vårdförbundet, Vision, Kommunal, Läkarförbundet, SSR och LSR som deltagit. Diskussionerna har ännu inte lett fram till några konkreta resultat.

Vårdförbundet har träffat ett tvåårigt avtal med Arbetsgivaralliansen 2012-2014. Vi har en referensgrupp på avtalsområdet för att få en god lokal förankring i avtalsfrågorna.

Vårdförbundet har träffat nytt traktamentsavtal TRAKT 13 med KFS.

Vårdförbundet ingår i en nystartad arbetsmiljökommitté på KFOs område och har även inlett förhandlingar om eventuell reglering av skolsköterskorna på KFOs område.

Vårdförbundet har som förtecknat förbund avtal med Svenska Kyrkan under 2012, upptaktsmöte inför nästa avtalsrörelse sker i början av 2013.

Vårdförbundet har bevakat utvecklingen av det avtal Capio har inom Europeiskt Företagsråd.

Avtalsarbete för den statliga sektorn

De statliga parterna, OFR och förbundsområdena S (där Vårdförbundet är representerat), P och O träffade ett nytt ramavtal om löner med mera för arbetstagare hos staten (RALS) med Arbetsgivarverket den 4 oktober. Avtalet gäller från 1 oktober 2012 till 30 september 2013. Vårdförbundet har startat en referensgrupp för att få en tydligare lokal förankring i de statliga frågorna.

Lönestatistik på webben

I juli lanserade vi vårt nya verktyg för att se lönestatistik, "Lönesnurran". Med hjälp av den kan medlemmar jämföra sin lön med andra inom sin yrkesgrupp, i andra län, i andra sektorer och sist men inte minst med andra yrken och befattningar. Lönesnurran har en så kallad responsiv design så att den är lätt att använda i en smart mobil. Lönesnurran finns bakom inloggning och nås endast av medlemmar.

Lön hela dagen 15:51

På internationella kvinnodagen den 8 mars deltog Vårdförbundet i den manifestation som 15:51-rörelsen arrangerade på Kulturhuset i Stockholm. 15:51 symboliserar att kvinnor efter det klockslaget "arbetar gratis", om man jämför de osakliga skillnader mellan mäns och kvinnors löner som ännu finns. Förbundsordförande Sineva Ribeiro deltog tillsammans med Sveriges kvinnolobby, företrädare från flera andra fackförbund och politiska partier i en diskussion kring villkoren för kvinnor i arbetslivet.

Sjuksköterskestudenter krävde högre ingångslöner

I Stockholm gick under våren en stor grupp blivande sjuksköterskor ihop och protesterade mot de låga ingångslönerna. De krävde minst 24 000 kronor i ingångslön. De protesterade också mot att Stockholms sjukhus erbjuder dem ungefär samma lön, mellan 20 500 och 21 000 kronor, trots att lönesättningen enligt avtal ska vara individuell och motsvara den kunskap som medarbetaren tillför verksamheten. Genom Facebook växte uppropet raskt och sjuksköterskestudenter över hela landet demonstrerade för högre ingångslöner. Vårdförbundet gav sitt stöd till studenterna. "Gräsrotsaktiviteter" som de som studenterna driver är viktiga för att höja statusen för alla våra fyra yrkesgrupper och för att påverka värderingen av deras kunskap.

Gå en dag i mina skor

Hur ser egentligen vårdvardagen ut för medlemmar i Vårdförbundet? Vad vet beslutsfattarna om vad vi gör och hur tycker de att vår kunskap och våra insatser ska värderas. Det var frågorna som triggade aktiviteten "Gå en dag i mina skor".

Inför sommarsemestrarna fick medlemmarna möjlighet att beställa skopåsar att använda för att bjuda in politiker och andra beslutsfattare till ett besök i verkligheten. Kampanjen startades vid

midsommar för att skapa tillfälle till diskussion om bristande semesterplanering från arbetsgivarens sida. Många beslutsfattare nappade på inbjudan och har efteråt vittnat om vikten av att få se hur vården fungerar.

"Den 21 augusti hade jag med mig Lars Joakim Lundqvist i ambulansen på Tyresö under ett nattpass. Under natten hade vi ett flertal körningar och jag tyckte att han fick en bra inblick i vår vardag, han fick bland annat äta en middagskorv i bilen på väg fram på larm då vi hade jobb oavbrutet fram tills kl 02 på natten, från 17.30 då vi började. Vi hade under natten en bra diskussion om bland annat tekniska problem med redovisning av insatstider, matproblematiken m.m." (Berättat av medlemmen Jörgen Ekström, Stockholm.)

Almedalen 2012

Vårdförbundet syntes på olika sätt under politikerveckan i Almedalen. Temat för 2012 var "Vi gräver upp vårdens relik". Vid en iscensatt "arkeologisk utgrävning" av en gammal vårdcentral i Almedalen visades symboler för en omodern vård och konkreta exempel på hur kunskapen hos våra yrkesgrupper kan göra vården bättre, säkrare och billigare. Utgrävningen invigdes av Filippa Reinfeldt (M), hälso- och sjukvårdslandstingsråd. Dag två inleddes med ett samtal med Josefin Brink (V), arbetsmarknadspolitisk talesperson, om villkoren i vården. Många beslutsfattare inom vården och andra nyfikna kom förbi och diskuterade vårdens framtid med representanter från förbundsstyrelsen som fanns på plats under hela utgrävningstiden.

Varje dag presenterades "dagens relik", både på plats i Visby och på webb och i sociala medier. Tisdagens relik var en kölappsmatare. För att väcka uppmärksamhet kring köandet i vården genomfördes ett antal "flash mobs" runt om i Visby. Ett tjugotal Vårdförbundare ställde sig i kö och blottade samtidigt budskapet "Köa på akuten eller rätt vård direkt" samt "Trött på köer? Vi gör vården mer effektiv". Socialminister Göran Hägglund kom lägligt förbi och fick en kölapp och samtal.

Stor uppmärksamhet fick även vår "debattkasse". En shoppingkasse med några av våra debattartiklar tryckta runt om. Kassen nominerades till "Hetast i Almedalen", men utsågs till sist till smartaste prylen i Almedalen av Dagens Samhälle.

Vi ska arbeta för att kompetensutveckling och specialistutbildning sker inom ramen för anställningen

För att säkerställa en god och säker vård ska det finnas tydliga strukturer för kompetensutveckling och specialistutbildning där både medarbetare och verksamhet ingår. Verksamheten måste också utvecklas för att tillvarata den kunskap medlemmarna har.

Vårdförbundet ska ha en aktiv roll i att stödja chefer i att driva en kunskapsbaserad vård och att cheferna får adekvat kompetens för uppdraget.

Efterfrågan på specialistkunskap och kraven på kunskapsfördjupning ställer höga krav på utbildning hos professionerna i ett livslångt lärande. Samhället ställer också krav på att professionen själv ska driva på och utveckla sitt eget kunskapsområde. Att beskriva och agera i frågor som gäller den egna yrkesgruppens kunskap och kompetens är viktiga delar i en professionalisering. Genom arbetet med villkorsfrågorna kring specialistutbildning och kompetensutveckling belyses inte enbart den legitimerade yrkesutövarens egna ansvar för kontinuerlig kunskapsinhämtning och livslångt lärande, utan också verksamheternas skyldighet att tillhandahålla villkor och möjlighet för denna kunskapsinhämtning och därmed säker vård och god vårdmiljö. Efter de diskussioner som Vårdförbundet fört kring utbildningens längd, innehåll och betald specialistutbildning krävs nu konkreta förslag om hur denna skulle kunna utformas. Därför har förbundet startat arbetet med en modell för betald specialistutbildning för sjuksköterskor som kommer att presenteras våren 2013.

Specialistsjuksköterskans dag

Den 11 oktober arrangerade Vårdförbundet, tillsammans med Svensk Sjuksköterskeförening och tidningen Dagens Medicin, specialistsjuksköterskans dag. Syftet med dagen var att belysa ledarskapets betydelse för sjuksköterskans professionella utveckling och uppdrag att utveckla omvårdnaden.

Kompetensbeskrivning för röntgensjuksköterskor översatt till engelska

För att uppnå målet att säkerställa en god och säker vård ska det finnas tydliga strukturer för kompetensutveckling där både verksamhet och medarbetare ingår. Som ett led i detta har Vårdförbundet medverkat till att kompetensbeskrivningen för röntgensjuksköterskor som tagits fram av Svensk förening för röntgensjuksköterskor, har översatts till engelska.

Barnmorskeutbildningen

Framtidens barnmorskeutbildning har under året varit föremål för fortsatt diskussion, huvudsakligen i det nybildade utbildningsrådet inom ramen för Svenska Barnmorskeförbundet. Diskussionerna har framförallt handlat om innehållet i utbildningen men även längden på utbildningen. Frågan är också om utbildningen ska utformas som idag med en bas i sjuksköterskeutbildningen, alternativt vara en direktutbildning till barnmorska som täcker nuvarande verksamhetsfält samt möjlighet till en utvidgning i framtiden.

För att förbundet skulle få en bild av vad barnmorskorna önskade för barnmorskeutbildningen i framtiden gjordes en snabbenkät bland deltagarna vid konferensen Sexuell och reproduktiv hälsa i Göteborg som handlade om synen på nuvarande utbildningssystem alternativt en direktutbildning. Resultatet visade en liten övervikt för att driva frågan om en direktutbildning.

Svensk patologi

I "Översyn av svensk patologi" påtalades nödvändigheten av att rekrytera studenter till biomedicinska analytikerprogrammet och översyn av arbetsmiljö, karriärvägar och löneläge. Örebro Universitet kommer att i samarbete med laboratoriemedicin Örebro och verksamheter i ytterligare fem län starta en mastersutbildning inom biomedicinsk laboratorievetenskap med klinisk inriktning. Vårdförbundet och SKL har enats om att stödja Örebro's initiativ och att det är av största vikt att utbildningsplatserna fylls.

CPD

Vårdförbundet planerar att ta fram en modell för CPD (Continuing Professional Development), dvs kontinuerlig professionell kompetensutveckling. Under året har ett EU-projekt, EucoLABS, avslutats där en kartläggning av befintliga CPD-modeller för biomedicinska analytiker i Europa har gjorts och en prototyp med riktlinjer för CPD har tagits fram. Detta material kan utgöra inspiration till framtagande av en modell för kontinuerlig professionell kompetensutveckling för Vårdförbundets medlemmar.

Vårdförbundet arbetar för specialistutbildning efter verksamhetens behov som finansieras av arbetsgivare med efterföljande specialtjänst och löneutveckling, men även för att det ska avsättas medel och skapas utrymme för kompetensutveckling inom anställningen.

Samarbete för att utveckla utbildningarna

En del av uppföljningsarbetet kring avtalet HÖK 11 har varit att ”föra en kontinuerlig dialog med syfte att gemensamt verka för att grundutbildning och specialisering bättre svarar upp mot behoven av kunskap och kompetens inom hälso- och sjukvården” (HÖK 11).

Universitet och högskolor har ett viktigt ansvar att se till att utbildningarna inom vårdområdet på ett bra sätt förbereder för arbete i hälso- och sjukvården, svarar mot verksamheternas behov och är i linje med aktuell kunskap. För att göra detta behöver högskolor/universitet och verksamhet

gemensamt utveckla utbildningarna så att de som studerar har rätt förutsättningar att utföra sitt kommande arbete och vara trygga i sin yrkesroll.

I samarbete mellan Sveriges kommuner och landsting, Legitimerade sjukgymnasters riksförbund och Vårdförbundet har arbetet under året fokuserat på de mest sjuka äldre kopplat till kunskap och kompetens. Att skraddarsy insatser utifrån den äldres behov och hitta nya lösningar för samordning och tidig upptäckt av ohälsa är en utmaning för professionerna samt för kommuner och landsting som huvudmän. Det är av största vikt att hälso- och sjukvården i framtiden har personal med ändamålsenlig utbildning och kompetens inom vården av de mest sjuka äldre.

Diskussioner har förts främst kring hur undervisningen om de mest sjuka äldre sker och hur den verksamhetsförlagda utbildningen ser ut. En enkät skickades ut till ett urval lärosäten där program fanns för biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor, sjuksköterskor och sjukgymnaster. Av svaren framkom att det såg mycket olika ut hur mycket och på vilket sätt studenterna fick kunskap om de mest sjuka äldre. Detta gällde även den verksamhetsförlagda utbildningen. Framförallt visade det sig att det fanns brister i den akademiska nivån bland handledarna i den verksamhetsförlagda utbildningen. För att kunna fördjupa analysen av enkätsvaren hölls en workshop med de lärosäten som svarat på enkäten. Det konstaterades att det var svårt att få in all kunskap som ansågs viktig under de tre år som utbildningen är idag.

Det är av största vikt att hälso- och sjukvården i framtiden har personal med ändamålsenlig utbildning och kompetens inom vården av de mest sjuka äldre.

Brist på specialistsjuksköterskor - modell för akademisk specialisttjänst

Det råder stor brist på specialistutbildade sjuksköterskor och ett sätt att råda bot på bristen är att specialistutbildningen sker inom anställningen. Under året har Vårdförbundet nått framgångar i att påtala såväl brist som behov av specialistkunskap. Ett resultat av arbetet är att behovet av specialistkunskap har lyfts och synliggjorts och ses nu som en självklarhet inom allt fler verksamhetsområden. Trots detta saknas fortfarande tydliga strukturer för vad specialistkunskapen ska användas till i många verksamheter, exempelvis äldreomsorg. För 2012 låg därför fokus på specialistutbildning inom äldreomsorgen.

Förbundet har påbörjat konkretisering av utbildningsidén med en modell för betald specialistutbildning för sjuksköterskor – akademisk specialisttjänst. Modellen kommer att presenteras under våren 2013. Tanken är att modellen även ska kunna praktiseras för förbundets andra yrkesgrupper. Under 2013 kommer modellen att kommuniceras med medlemmar, arbetsgivare, lärosäten och beslutsfattare.

Vårdförbundets fyra professioner har i sina legitimationer ett samhällsuppdrag, ett uppdrag som har till syfte att ge en patientsäker hälso- och sjukvård. Som ett resultat av teknisk utveckling och demografiska förändringar ställs idag än högre krav på specialistkunskap. Brist på specialistkunskap kan inom vissa områden resultera i att andra yrkeskategorier anställs för att utföra delar av arbetet, yrkeskategorier som kan vara icke-legitimerade och därmed inte heller kan garantera patientsäkerheten. Denna utveckling ställer i sin tur nya krav på utbildningarna för ännu tydligare koppling till både vetenskapliga resultat och till praxis, något som också ligger i linje med förbundets diskussioner kring nödvändigheten av att grundutbildningarna behöver förlängas. Flera lärosäten framför problem med att få in den kunskap som krävs redan idag och ser att utbildningarna kan behövas förlängas i framtiden.

Vårdförbundets arbete med att ta fram en modell för hur specialistutbildningen kan ske inom ramen för anställningen skapar förutsättningar för att lösa bristen, men skapar också en högre värdering av specialistkompetensen. Siffrorna på det minskade antalet specialistutbildade sjuksköterskor visar att det är nödvändigt att specialistutbildning och kompetensutveckling sker inom anställningen. Så länge detta inte sker saknar förbundets medlemmar incitament till egenfinan-

sierad fortbildning då detta knappt betalar sig idag. Genom att arbetsgivaren finansierar fortbildningen så kommer specialistkunskapen att värderas högre och verksamheten tillgodo.

För en strukturerad uppföljning av kontinuerlig professionell kompetensutveckling kan en modell som tillhandahåller riktlinjer och dokumentationsverktyg gagna både den yrkesutövande individen, liksom chefers planering av kompetensutveckling enligt verksamhetens behov. Detta för att den livslånga kompetensutvecklingen ska ske inom anställningen. Vårdförbundet har börjat arbeta med ett sådant system under 2012.

Vårdförbundet arbete för att kompetensutveckling och specialistutbildning sker inom ramen för anställningen syftar till att skapa de villkor som krävs för att medlemmar och verksamheter ska kunna genomföra den kompetensutveckling, det livslånga lärandet, som hälso- och sjukvården kräver. Under 2012 har Vårdförbundet konkretiserat detta genom ovanstående modellförslag och arbetet fortsätter 2013.

Vi ska utveckla och använda kunskap om hälsoeffekter för en hälsosam vårdmiljö

Medlemmarnas arbetsmiljö och kunskap är grundläggande för att bidra till en hälsosam vårdmiljö. Vi har under året bedrivit ett fortsatt arbete för att öka kunskap om hälsoeffekter för en hälsosam vårdmiljö generellt och mot nyckelmålgrupper, exempelvis chefer. Fokus 2012 har legat på att intensifiera arbetet med arbetstidsfrågan gentemot arbetsgivare.

I flera års tid har vi yrkat på förändringar i de centrala avtalen som på ett bättre sätt än det som finns reglerat idag kan ge en hälsosammare vårdmiljö, framför allt för de som arbetar dygnets alla timmar. På förbundsrådet i mars 2012 prövades idén att prioritera arbetstider i kommande avtalsarbete och det fanns en gemensam vilja att inte teckna nya lokala avtal om arbetstider. Även på det Nationella mötet i maj 2012 fanns en enighet om att prioritera arbetstider i det kommande centrala avtalsarbetet. Beslutet att fokusera på arbete med arbetstider i det centrala avtalsarbetet har resulterat i att vi har ett partarbete med SKL som ska se över effekterna av att beräkna de särskilda ersättningarna i AB på annat sätt.

Parterna ska i detta arbete, utifrån ett verksamhetsperspektiv, särskilt beakta förutsättningarna för att ge arbetstagarna möjlighet till inflytande över arbetstidens förläggning samt arbetstidsförläggningens påverkan på arbetstagarens arbetsmiljö, återhämtning och möjligheter att kombinera föräldraskap och arbete.

I avtalet HÖK 11 finns en protokollsanteckning om att parterna ska ta del av erfarenheterna av arbetet med verksamhetsanpassad arbetstidsförläggning samt följa det fortsatta utvecklingsarbetet hos Västra Götalandsregionen, region Skåne och landstinget i Kalmar län. Detta arbete ska vara slutfört våren 2013.

Kampanjvecka om hälsosamma arbetstider (vecka 42)

Hälsosamma arbetstider är en ständigt aktuell fråga för medlemmar i Vårdförbundet. Under en vecka i oktober var arbetstidsfrågan speciellt i fokus. För att på ett enkelt sätt förklara

varför Vårdförbundet vill ha en central bestämmelse om arbete på obekväm arbetstid så spreds en kort infografik-film. Filmen distribuerades dels till samtliga lokala avdelningar för att visas i samband med medlemsmöten och dels via våra digitala kanaler. I mitten av december hade filmen drygt 3 200 visningar på YouTube. De lokala avdelningarna arrangerade många olika sammankomster och samtal om hälsosamma arbetstider under veckan, delade ut aktuellt informationsmaterial och visade filmen. Varje dag presenterades på vår webbplats en kort text med fokus på olika delar av arbetstidsfrågan som till exempel nattarbete, ob-tillägg och dygnsvila.

Tillsyn av akutsjukhus

Arbetsmiljöverket har genomfört en nationell tillsyn på 60 sjukhus som har akutmottagning. Målet med tillsynen var att komma till rätta med överbeläggningarna på sjukhusen genom att förmå arbetsgivaren att ta sitt arbetsmiljöansvar och på kort och lång sikt förbättra arbetsmiljön för en stor personalgrupp med ett viktigt samhällsuppdrag. Här har Vårdförbundets lokala avdelningar medverkat. Situationen har redovisats i Arbetsmiljöverkets rapport "Nationell tillsyn av överbeläggningar inom akutsjukvården Rapport 2012:02".

Vårdförbundet delar Arbetsmiljöverkets syn på vad vi behöver arbeta aktivt med:

- Ta hänsyn till regler om arbetsmiljö och patientsäkerhet vid politiska beslut.
- Politiker har det yttersta ansvaret och ska ange ramarna för det systematiska arbetsmiljöarbetet samt regelbundet göra uppföljningar.
- Ta emot "rätt" patienter på akutmottagningen.
- Motivera allmänheten att söka vård på rätt vårdnivå.
- Anpassa vården och lokalerna till dagens och framtidens behov och efterfrågan.
- Ta hänsyn till kända arbetsmiljöregler i planeringen, t ex 0,8 m fritt utrymme mellan sängarna.
- Rekrytera och behålla kvalificerad personal.

- Bemanning efter vårdbehov och antal vårdplatser.
- Ta fram kvalitetssäkrade siffror på antalet vårdplatser.
- Kommunera med andra vårdgivare, de som skickar patienter till slutenvården och med de som ska ta emot färdigbehandlade patienter.
- Hela vårdkedjan behöver fungera. Flera vårdgivare kräver ett samarbete och samverkan för att vårdkedjan ska fungera för individen.
- Åtgärder och anpassning för ett hållbart arbetsliv behövs, för att kunna jobba till 65 år ålder, eller ännu längre.
- Alla personalkategorier behöver involveras i arbetsmiljöarbetet vilket är en förutsättning för att organisationen ska fungera.
- Se till att hålla på basala vårdhygienrutiner för att förhindra smittspridning.

Vi vill ha en vård där ingen riskerar att skadas för att vi inte har rätt förutsättningar för att ge en god och säker vård.

Ny arena för preventionsarbetet

En ideell förening, Sunt arbetsliv – parter för prevention startades under 2012. Föreningens syfte är att bedriva partsgemensamt preventionsarbete inom kommuner och landsting. En referensgrupp med lokala företrädare från kommuner landsting och regioner kommer att utgöra ”bollplank” till föreningens styrelse kring vilka områden/frågor som föreningen ska prioritera.

Forskning

Två forskningsprojekt med särskilt fokus på sjuksköterskors arbetsmiljö pågår, RN4CAST och Lust-studien. RN4CAST handlar om arbetsmiljön för sjuksköterskor kopplat till vårdkvalitet. Lust-studien är en landsomfattande longitudinell enkätstudie av sjuksköterskestudenters hälsoutveckling och karriärval under utbildningsåren.

Stickskyddade produkter för att förebygga blodsmitta

Ett direktiv rörande stick- och skärskador, 2010/32/EU ska senast i maj 2013 vara implementerat i nationell lagstiftning. Det innebär att alla länder behöver se över befintliga rutiner inom området, det kräver också satsningar på personalutbildningar samt användning av stickskyddade produkter.

Vårdförbundet har tillsammans med parterna på arbetsmarknaden och berörda myndigheter medverkat i en referensgrupp på IVL Svenska

Miljöinstitutet som tagit fram en projektrapport ”Stick- och skärskador inom hälso- och sjukvården - Förebyggande insatser för skador och smitta p g a vassa instrument”. En strategi har utvecklats med en kombination av insatser som kan minska stick- och skärskadorna i vården.

Vårdförbundet har under hösten tillsammans med Kommunal och Vision påbörjat arbetet med en enkät rörande stick- och skärskador i vården. Resultatet kommer att användas som underlag för en gemensam kampanj under 2013 för att implementera den nya föreskriften som blivit följden av EU-direktivet.

Etiska principer och yrkeskoder

Grunden för Vårdförbundets verksamhet och politik är stadgan som baseras på FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, grundläggande etiska principer och våra fyra yrkesgruppernas etiska koder. Detta är allas vår gemensamma värdegrund. Som medlem, förtroendevald och medarbetare i Vårdförbundet är den gemensamma värdegrunden självklar att följa i alla våra handlingar. Att föra samtal i frågor om etik, ansvar och värderingar är alltid viktigt och inte minst i tider med stora förändringar.

Etik och ansvarsrådet

För att stödja förtroendevalda och medarbetare i frågor om etik, ansvar och värderingar har Vårdförbundet sedan 2011 ett etik- och ansvarsråd. Rådets uppgift är bland annat att ge yttranden eller rekommendationer i etik- och ansvarsfrågor, ta fram riktlinjer samt aktivt delta i samhällsdebatten. Rådet har även till uppgift att bedöma enskilda medlemsärenden, framförallt ur en etisk aspekt och avgöra om en medlem uppenbart bryter mot Vårdförbundets stadga och den yrkesetiska koden.

Rådet har färdigbehandlat frågan från kongressen 2011 om att verka för att omskärelse av barn upphör. Rådet har påbörjat en diskussion rörande rutinmässigt för tidig avnavling som visat sig vara skadlig för det nyfödda barnet. Frågan är inte färdigbehandlad och under 2013 kommer ett uttalande och en rekommendation i frågan.

Den etiska diskussionen

Som en uppföljning av revideringen av den etiska koden för biomedicinska analytiker arbetar IBL och Vårdförbundet i ett gemensamt projekt med att ta fram arbetsmaterial för att underlätta och stimulera den etiska diskussionen och reflektionen på laboratorier. Materialet ska innehålla teoretisk

bakgrund, exempel på etiska dilemman och utmaningar samt verktyg för reflektion och diskussion.

Vårdförbundet genomförde ett seminarium under röntgenveckan med temat - Kunskap, yrkesetik och engagemang – röntgensjuksköterskan utvecklar radiologin. Syftet med seminariet var att påminna om att samtala om frågor rörande etik, ansvar och värderingar alltid är viktigt och inte minst i tider med stora förändringar. Etik och ansvar handlar inte enbart om hur en individ agerar i sin professionella yrkesutövning. Etik och ansvar ingår exempelvis i villkorsfrågor, arbetsrättsliga frågor och individärenden.

Vi ser allt fler medlemmar som uttalar sig utifrån sin profession, men vi har fortfarande en bit kvar till att alla medlemmar är trygga i sin professionsidentitet. Att Vårdförbundet inrättar ett etik- och ansvarsråd är ett viktigt steg för att förbättra organisationens möjligheter att stärka våra professioners identitet. Genom att sprida och lyfta upp den etiska diskussionen bidrar Vårdförbundet till den professionella utvecklingen. Genom att få verktyg för etisk reflektion på arbetsplatsen får medlemmarna kunskap och erfarenhet för att finna vägar för att minimera etisk och moralisk stress och därmed skapa en bättre vårdmiljö och tillhandahålla säker vård.

Röntgenveckan

Under röntgenveckan, som genomfördes i Göteborg den 10-14 september, deltog Vårdförbundet med en monter med temat Röntgensjuksköterskan utvecklar radiologin.

Diagnostikforum

Vårdförbundet var huvudsponsor av IBLs nya satsning Diagnostikforum, en nationell konferens för biomedicinska analytiker. Konferensen hölls i Jönköping och genomfördes gemensamt av IBL, RKKT och Medicinsk Diagnostik och Landstinget i Jönköpings län. 350 personer deltog däribland 100 biomedicinska analytiker och vårdförbundsmedlemmar. Antalet nyrekryteringar under dagarna var över förväntan och deltagande i Diagnostikforum gav många bra tillfällen till att informera om varför Vårdförbundet är en bra fack- och yrkesorganisation för biomedicinska analytiker.

Både Röntgenveckan och Diagnostikforum gav utmärkta tillfällen att möta specifika medlemmar och få tillfälle till både korta och mer fördjupade samtal. Genom att Vårdförbundet deltog under röntgenveckan som utställare och vid Diagnostikforum som huvudsponsor tydliggjordes vår roll som fack- och yrkesförbund i samma sammanhang som medlemmarna. Det är viktigt att fortsätta denna synlighet.

Internationella yrkesdagarna

Under de internationella yrkesdagarna för barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor uppmärksammas de olika professionerna, deras kunskap och betydelse för vården. Under de internationella yrkesdagarna användes foldrarna Framtidens barnmorska, Framtidens biomedicinska analytiker, Framtidens

Grattis alla sjuksköterskor!

Visste du att sjuksköterskor är den yrkesgrupp som människor i Sverige har högst förtroende för?

När vår kunskap används fullt ut blir vården säker, trygg och effektiv. Vi får en högre patientsäkerhet och livskvalitet.

Sineva Ribeiro, Vårdförbundets ordförande, gratulerar alla sjuksköterskor på internationella yrkesdagen den 12 maj.

Vi är 111 000 sjuksköterskor, barnmorskor, biomedicinska analytiker och röntgensjuksköterskor. Bli medlem här www.vardforbundet.se/bli-medlem

Gilla oss på Facebook: facebook.com/vardforbundet

www.vardforbundet.se

De internationella yrkesdagarna för alla våra fyra yrken uppmärksammades under året genom gratulationsannonser i dagspress över hela landet – något som fick stor uppskattning från många medlemmar.

sjuksköterska och Framtidens röntgensjuksköterska. Foldrarna beskriver respektive yrke och avslutas med intervjuer med yrkesverksamma medlemmar som berättar om sitt arbete samt hur de ser på sitt yrkes framtida utveckling. Affischer togs fram för respektive yrke med budskapet ”Din kunskap gör skillnad”.

Till skillnad från tidigare år arrangerades inga samlade nationella aktiviteter. Dagarna uppmärksammades genom gratulationsannonser i dagspress över hela landet – något som fick stor uppskattning från många medlemmar. Genom att uppmärksamma yrkesdagarna i svensk dagspress har Vårdförbundet både synliggjort sig som medlemsorganisation men också lyft professionerna och stärkt professionsidentiteten.

I samband med röntgensjuksköterskornas internationella yrkesdag i november skickade Vårdförbundet ut affischer, muggar, klistermärken och glasunderlägg för att särskilt uppmärksamma yrkesgruppen. Utskicket gjordes direkt till utvalda arbetsplatser över hela landet.

Webben

Vårdförbundets webbplats används för att stödja medlemmarna i sin professionsutveckling. Under året har webben uppdaterats med aktuell kunskap för samtliga medlemsgrupper. Kunskap är en färskvara därför finns också länkar till de kunskapskällor som är relevanta för förbundets medlemsgrupper på webben. Under hösten startades en blogg för biomedicinska analytiker. Bloggen ska informera om Vårdförbundets pågående arbete gällande biomedicinska analytiker men också fungera som en kontaktväg för intresserade medlemmar.

Under hösten startades en blogg för biomedicinska analytiker. Bloggen ska informera om Vårdförbundets pågående arbete gällande biomedicinska analytiker men också fungera som en kontaktväg för intresserade medlemmar.

EFRS

Vårdförbundet deltog på det årliga mötet i Aten i början av november. På mötet beslutades om en plattform för möjliga karriärvägar för radiografer, Development of the radiographer's role. Dokumentet är viktigt i olika kontakter inom Europa för att driva frågor som rör radiografens yrkesroll, utbildning och utveckling, men också ett dokument som stöd för den egna yrkesrollsutvecklingen.

En sammanställning som presenterades visade också att hälften av länderna i Europa inte följer råd om utbildning gällande strålskydd.

Sjuksköterskors nordiska samarbete

SSN har funnits som organisation i mer än 90 år. Fyra nätverk, som ska bidra till att utveckla verksamheten, har bildats. Dessa ska arbeta med professionsfrågor, folkhälsofrågor, organisationsfrågor och de internationella frågorna.

På årsmötet valdes Vårdförbundets ordförande Sineva Ribeiro till andre vice ordförande.

Under året hölls en ledarskapskonferens i Helsingfors som blev mycket uppskattad med ett åttiototal inbjudna deltagare och där Pia Arndorff, Vårdförbundets vice ordförande, deltog i slutdebatten.

EPBS

EPBS har tagit fram ett utkast till vision för biomedicinska analytiker. Denna vision baseras till stor del på det danska begreppet Diagnostisk samarbetspartner, som är en del av biomedicinska analytikens professionsidentitet och kommer att innebära nya roller och arbetsuppgifter där biomedicinska analytiker ingår mer direkt i patientflödet och bidrar med sin kompetens i interprofessionella arbetslag.

EPSU

Vårdförbundet är med i EPSU som är de offentliganställdas fackliga organisation på europainivå. I detta arbete har vi ordinarie plats i den fasta kommittén för hälso- och sjukvårdsfrågor, samt deltar i den sociala dialogen, i arbetsgrupper, plenarmöten samt under 2012 även i en sk drafting group.

Aktuella frågor under 2012 har varit bl a stick- och skärdirektivet, som initierades i den sociala dialogen och nu är på väg att implementeras i EUs medlemsstater.

Under året har EPSU även fortsatt sitt arbete dels om hälso- och sjukvårdspersonals rörlighet inom EU, dels om implementeringen av etiska rikt-

linjer för rekrytering och behållande av personal genom uppföljande enkäter. För Sveriges del, med ännu en relativt liten del invandrad arbetskraft i förbundets yrken, har de etiska riktlinjerna inte använts i så hög grad.

En större insats under 2012 har varit att utforma gemensamma riktlinjer för den åldrande arbetskraften inom hälso- och sjukvård. Vårdförbundet har deltagit i en redaktionsgrupp med representanter för EPSU och arbetsgivarsidans HOSPEEM. Rekommendationerna, som inte kan påverka kollektivavtal, handlar bl a om flexibilitet i arbetsvillkor för dem som önskar att fortsätta arbeta även efter pension. Vårdförbundet har drivit linjen att hela arbetslivet räknas och att det är viktigt att arbetsförhållandena redan från början bör vara så goda att de som arbetar ska klara ett helt arbetsliv.

I Vårdförbundets arbete och nätverkande på europainivå bidrar vi både till professionernas internationella och nationella identitetsutveckling och samverkar med andra i syfte att garantera patientsäkerheten och därmed nollvisionen för vårdskador.

För att uppnå en nollvision för vårdskador ska vi samarbeta med andra

Det behövs en nationell nollvision för vårdskador. Varje år dör ca 3 000 människor i Sverige på grund av misstag eller felbehandlingar inom sjukvården. Arbetet för en säker vård kräver samarbete med andra och har varit en prioriterad fråga inom Vårdförbundet under de senaste åren. På nationell nivå råder det även en god samstämmighet rörande vikten av ett fungerande patient-säkerhetsarbete vad gäller säkerhetskultur och kvalitetsledning.

Arbetet med säker vård berör ett flertal områden som är centrala för Vårdförbundets medlemmar, t ex arbetsmiljö och arbetstid. Det ger oss därför en bra ingång i diskussionerna med myndigheter, vårdgivare och intresseorganisationer av olika slag för att uppnå ett paradigmskifte i vården och stärka våra professioners ställning i vården.

Den nuvarande kulturen i vården ger emellertid inte de resultat som eftersträvas avseende säkerhet. Kulturen att arbeta förebyggande och spåra risker behöver utvecklas mera. Normbildning och värderingar rörande säker vård behöver påverkas framför allt lokalt för att få ett så arbetsplatsnära fäste som möjligt.

Den 7:e nationella patientsäkerhetskonferensen

Vårdförbundet har deltagit i arbetsgruppen för utformningen av den 7:e nationella Patientsäkerhetskonferensen, som hålls under 2013. Konferensen har två teman; patientmedverkan och e-hälsa. Intresset för konferensen har varit större än tidigare och redan i december stängde bokningen med 2 000 anmälda deltagare.

Jämlik vård

Under året har Vårdförbundet tillsammans med en mängd andra organisationer och myndigheter deltagit i en styrgrupp och en arbetsgrupp för utformningen av den gemensamma plattformen avseende jämlik vård. Utifrån denna plattform hölls en konferens i början av juni. Flera andra organisationer har under året ställt sig bakom

plattformen och fortsatt samarbete utifrån denna planeras.

Kvalitetsrådet

Vårdförbundet har under 2012 suttit med i SSFs kvalitetsråd där vi har fått möjlighet att ta del av den senaste forskningen tillsammans med aktuella erfarenheter från den kliniska vardagen.

Vårdförbundets interna nätverk för säker vård

Vårdförbundets interna nätverk för säker vård består av representanter från alla lokalavdelningar samt arbetsgruppen för säker vård på nationella kansliet. Syftet med nätverket är att stimulera lokala aktiviteter om säker vård och hur arbetet med säker vård kan integreras med bl a villkorsfrågor. Genom ömsesidigt informationsutbyte kan nätverket sprida kunskap om säker vård och goda exempel. Under året har nätverket träffats i mars och i september. Frågeställningar som tagits upp under året har bl a varit vad vi kan göra för att påverka vårdmiljön i praktiken, hur man engagerar lokalt förtroendevalda och medlemmar på arbetsplatsen och hur säker vård kan bli en naturlig del i det vardagliga fackliga arbetet på arbetsplatsen.

Nationell samling för patientsäkerhet

Nationell samling för patientsäkerhet sammankallades av Socialdepartementet för första gången i februari 2010. Syftet var att stimulera samverkan och styrning inom patientsäkerhetsområdet. Ansvar för Nationell samling flyttades 2011 till Socialstyrelsen. I januari 2012 hölls det fjärde mötet med Nationell samling. Vårdförbundet medverkade vid detta möte och förbundet framförde också sina synpunkter skriftligen till Socialstyrelsen.

Samverkan för Säker Vård (SSV)

Vårdförbundet har under året deltagit i flera möten med Samverkan för Säker Vård (fd Nationella nätverket för patientsäkerhet). SSV består av Vårdförbundet, Landstingens Ömsesidiga försäkringsbolag, Läkarförbundet, Sveriges kommuner

och landsting, Kommunal, Vårdföretagarna, Svensk sjuksköterskeförening och Svenska Läkarsällskapet. Under året har SSV samverkat om bl a följande:

SSV har under året tagit initiativ till en officiell engelsk översättning av patientsäkerhetslagen, eftersom den rönt ett stort internationellt intresse och det finns en efterfrågan av en engelsk version. Socialdepartementet har tagit fram en översättning av lagen.

Vårdförbundet har under året deltagit i styrgruppen för ett projekt om säker bukkirurgi. Projektet bedrivs av Svensk Kirurgisk Förening tillsammans med sina delföreningar i samverkan med Svensk Förening för Anestesi och Intensivvård (SFAI), Riksföreningen för Operationssjukvård (SEORNA) och Vårdförbundet.

SSV stöttar också ett projekt om webbaserad uppföljning av hur man arbetar med åtta åtgärdsområden om patientsäkerhet.

Förbättringskunskap

Vårdförbundet har under året avslutat den andra omgången av nätverksutbildningen för chefer och ledare i förbättringskunskap. Även utvärderingen av årets utbildning visade på ett mycket positivt resultat. Vårdförbundet har även deltagit vid IHIs (Institute of Health Improvement) europeiska konferens i Paris samt vid den amerikanska motsvarigheten i Orlando. Viktiga kontakter har knutits och förbundet har fått aktuell information avseende den senaste forskningen inom området.

Patienthandboken Min guide till säker vård

Vårdförbundet har genom sitt nätverk Säker vård och sina lokala avdelningar arbetat tillsammans med Socialstyrelsen i arbetet genom att sprida information om skriften "Min guide till säker vård". Boken utgör en del i det gemensamma arbetet med att öka patientens delaktighet och göra vården säkrare.

Vårdmiljö – säker vård

Under 2012 uppdaterades foldern "Vårdmiljö – säker vård", som tar upp frågor om verksamhetens uppdrag och värdegrund, vårdtagaren, kvalitetsmått och om att lära av misstag.

Patientsäkerhetslagen

Den 1 januari 2011 trädde patientsäkerhetslagen i kraft. Under 2012 fortsatte Vårdförbundet att informera om patientsäkerhetslagen eftersom det fortfarande finns en stor kunskapsbrist i vården

om lagen och annan reglering som syftar till säker vård. Med anledning av införandet av patientsäkerhetslagen tog Vårdförbundet under 2012 fram ett nytt webbaserat informationsmaterial "Råd och stöd vid vårdskada och anmälan".

Läkemedel

Frågan om säker läkemedelshantering har aktualiserats genom flera uppmärksammade fall av felmedicinering samt den stora kostnaden för vårdskador orsakade av felmedicinering. Undersökningar visar på att cirka 10-15 procent av samtliga inläggningar på sjukhus och upp till en tredjedel av alla inläggningar av patienter med ickekirurgiska åkommor orsakas av läkemedelsrelaterade problem.

Vårdförbundet har under året fortsatt arbetet i styrgruppen som tillsattes av Socialdepartementet under 2011 för att öka tempot i arbetet med att ta fram fungerande IT-stöd för läkemedelsanvändning hos äldre.

Inom Samverkan för Säker Vård har Vårdförbundet deltagit i ett projekt för att öka patientsäkerheten genom ändrad utformning av läkemedelsförpackningar så att förväxlingsrisker kan minskas.

E-hälsa

Kommunikation och brister i kommunikation och dokumentation är en av de vanligaste orsakerna till vårdskador. För att skapa förutsättningar för en god och säker vård är informationshanteringen i vården därför en nyckelfråga. Vårdförbundet deltar aktivt i det arbete som sker nationellt bland annat i socialdepartementets Samrådsgrupp för nationell e-hälsa. De områden som Vårdförbundet särskilt har uppmärksammat är: IT-systemens användbarhet och behovet av mer och bättre utbildning i e-hälsa för nuvarande och blivande vårdpersonal samt invånarnas tillgång till sin vårdinformation och andra e-hälsotjänster.

Regeringen har under hösten beslutat att anslå medel för att skapa ett system för att varje invånare i landet ska kunna ha ett "hälsokonto" som är oberoende av vårdens journalsystem. Hälsokontot är en fortsättning på arbetet med att ge patienterna tillgång till sin journal på nätet. Man ska även kunna kommunicera med vården genom hälsokontot. Vårdförbundets idé om Min Vårdbok blir därmed genomförd i praktiken.

Förbundets långvariga arbete för att uppmärksamma bristerna i användbarhet hos vårdens IT-system har under året rönt viss framgång. Tillsam-

mans med de andra professionsorganisationerna i Samrådsgruppen för Nationell e-hälsa har vi fått ett bidrag från Socialdepartementet för att ta fram förslag på konkreta användbarhetsförbättrande åtgärder.

I Almedalen arrangerade Vårdförbundet tillsammans med Norrbottens läns landsting och Center för e-hälsa i samverkan två välbesökta seminarier som avhandlade olika aspekter av den pågående utvecklingen inom e-hälsa.

Överbeläggningar

Det är fortfarande vanligt med överbeläggningar och så kallade utlokaliserade patienter på landets sjukhus. Vårdförbundet menar att antalet vårdplatser är beroende av väl fungerande vårdprocesser inom sjukhusen. Vårdplatsbehovet beror också i hög grad på om det finns fungerande samverkan med primärvården och med kommunernas vård och omsorg. Vårdförbundet har därför i flera sammanhang även aktualiserat frågan om s k snabbspår vid t ex stroke.

Remissyttranden i utredningar gällande säker vård

Vårdförbundet har under året lämnat remissyttranden i ett flertal utredningar som rör säker vård, bl a inom områdena psykiatri, bättre behörighetskontroll, hälso- och sjukvård till personer som vistas i Sverige utan tillstånd, estetiska behandlingar, nya föreskrifter och allmänna råd om lex Maria, och läkemedelshantering i hälso- och sjukvården.

Standardisering

I vården syftar standardisering främst till att öka säkerheten. Genom att varor, tjänster och metoder håller fastställd standard kan man undvika felbehandlingar, patient- och personalskador samt onödiga kostnader. Inom vården pågår standardiseringsarbete inom många olika områden. Arbetet inom respektive område leds av en s k teknisk kommitté, TK.

Vårdförbundet har varit representerat i ett flertal tekniska kommittéer under året.

Vårdhygien

Vårdhygien är ett område av stor betydelse för att öka patientsäkerheten. Trots att Sverige har förhållandevis litet antal vårdrelaterade infektioner (VRI), jämfört med resten av världen, så är de ändå ett stort problem. Detta trots att man relativt lätt kan begränsa VRI med rätt förutsättningar. Hösten 2012 låg andelen vårdrelaterade infek-

tioner på 9,0 procent. Vilket är en av de lägsta nivåerna som uppmätts sedan mätningarna av vårdrelaterade infektioner (VRI) startade våren 2008. De senaste mätningarna visar en svagt och långsamt sjunkande trend för VRI. Vårdförbundet tillstyrkte under året ett förslag rörande städning i vårdlokaler från Svensk Förening för Vårdhygien.

En AIDS-fri generation i fokus på internationell konferens

Vårdförbundet fanns representerat på den 19:e Internationella Aidskonferensen som genomfördes i Washington DC den 22-27 juli. Konferensen med temat "Turning the tide together" behandlade bland annat frågor kring smittspridning, hälsan i världen och arbets- och villkorsskydd med syfte att tillsammans vända smittspridningen av HIV.

Vårdförbundet är en viktig och efterfrågad aktör inom området säker vård. Det märks bl a på att vi i arbetet med prioriterade områden som säkerhetskultur, kvalitetsutveckling, överbeläggningar, e-hälsa, läkemedel och hygien har en naturlig plats både nationellt och lokalt. Att förändra säkerhetskulturen i en så hierarkisk organisation som vården är av naturliga skäl mycket långsiktigt och den direkta effekten av Vårdförbundets arbete är svårt att mäta på så kort sikt som ett år. En viktig orsak till att förbundets politik har fått genomslag är dock att vi arbetar uthålligt och att våra medlemsgrupper har en central roll i arbetet med säker vård.

I nuläget samarbetar vi med de relevanta aktörer som finns inom området. För flertalet möten gäller att Vårdförbundet inte enbart träffar myndigheten eller organisationen ifråga utan det finns ofta många andra parter med. Detta innebär stora möjligheter till nätverkande och möjligheter att framföra Vårdförbundets synpunkter även i mer personliga kontakter i samband med mötet.

Fokus Vårdförbundet

2012 har varit ett viktigt år när det gäller förankring och planering för att forma förbundets egen framtid.

Förutom påverkansarbetet i förhållande till omvärlden och aktiviteter i förhållande till medlemmarnas behov så har därför året haft omfattande satsningar för att utveckla vår egen organisation. Den grundläggande översyn som påbörjade kongressperioden 2008-2011 (Tema Vårdförbundet) har fortsatt efter kongressens beslut om kvalitetskriterier 2011. Med fokus på Vårdförbundets interna organisation samlades även en extra kongress den 30 januari 2012 för att på den ordinarie kongressens uppdrag behandla frågor, främst motioner, om medlemskap, organisation, stadga och kommunikation. Ett viktigt beslut var att bli en Fair Union.

Efter extra kongressen har arbetet med att forma framtiden fortsatt med många möten då medlemmar med och utan förtroendeuppdrag, samt Vårdförbundets egna medarbetare, börjat konkretisera förändringsbehov. Styrelsen har därmed fått underlag för att kunna prioritera de utvecklingsområden där vi i första hand ska gå från ord till handling.

Vårdförbundets webbplats har de senaste åren fungerat som navet i vår kommunikation och har därför också varit föremål för såväl diskussioner som utvecklingsarbeten. Behovet av kommunikationsmöjligheter genom ny teknik och utvecklingen av nya kommunikationsformer i sociala medier har blivit tydligt.

Forma framtiden

Sedan kongressen 2011 har Vårdförbundet tretton kvalitetskriterier som måttstock för verksamheten. Kvalitetskriterierna utgår från vad medlemmarna ska kunna förvänta sig av sitt medlemskap, i allt från individuell service och stöd till vad som ska känneteckna de demokratiska processerna och hur man som medlem kan agera med förbundet som plattform. Kvalitetskriterierna fångas in i fyra perspektiv på organisationen: medlemsstöd, påverkan, kollegial mötesplats och demokrati.

Förbundsstyrelsen fick ett starkt förändringsmandat av kongressen, att i samråd med avdelningarna utveckla en organisation och testa den. Utmaningen är att utvecklas till en organisation där verksamhet, service och tjänster svarar mot kraven som kvalitetskriterierna utgör.

Utvecklingsarbetet som förbundsstyrelsen initierat kallas "forma framtiden". Arbetet förhåller sig i tid till kongressen 2014, men måste därefter fortsätta. Vårdförbundet behöver ständigt arbeta med att utveckla och förbättra verksamhet och arbetsmetoder för att bli och sedan fortsätta vara en vital organisation som svarar mot medlemmarnas förväntningar.

Under 2012 har utvecklingsarbetet bedrivits i tre faser: idégenerering, avgränsning/prioritering samt beredning inför testverksamhet. Arbetet bedrivs processororienterat och ambitionen är att många personer ska medverka i olika beredningsfaser.

Idégenerering

Vilken typ av verksamhet, service och tjänster kan Vårdförbundet erbjuda som svarar mot kvalitetskriterierna? Frågan ställdes till nio arbetsgrupper som under perioden januari till maj arbetade med att vaska fram utvecklingsidéer. Fyra av arbetsgrupperna bestod av medlemmar, både med och utan förtroendeuppdrag, fyra bestod av medarbetare och en grupp bestod av studenter och nyutexaminerade medlemmar. Arbetsgrupperna tillsattes genom att intresserade fått ansöka och ambitionen var att sätta samman grupper som representerade en mångfald av perspektiv från förbundet. Endast studentgruppen tillsattes annorlunda, genom studentombudsmännens nätverk.

Arbetsgrupperna ansvarade för ett av kvalitetskriteriernas fyra perspektiv vardera, utom studentgruppen som tog sig an alla fyra. Under januari till maj arbetade grupperna och överlämnade sina idédokument till förbundsstyrelsen i samband med en nationell mötesplats den 8 maj. Vid mötesplatsen deltog 140 medlemmar och förtroendevalda från hela landet. De fyra arbetsgrupperna med

medlemmar deltog och presenterade sina idéer. Medarbetarnas och studenternas förslag beskrevs i en posterutställning.

Avgränsning/prioritering

Arbetsgruppernas idédokument innehöll många förslag om verksamhetsutveckling. Förbundsstyrelsen bearbetade bruttomaterialet och fann att det fanns gemensamma nämnare i annars skilda förslag: ambitionen att verksamhet ska vara medlemsnära, främja medlemsaktivism och att arbetet mot att bli "ett" förbund ska fortsätta. Dessa värden ska framgent vara både mål och medel i utvecklingsarbetet, de ska känneteckna hur arbetet bedrivs och vara målsättning för den verksamhet som utvecklas.

Ur bruttomaterialet ringade förbundsstyrelsen in fjorton utvecklingsområden att gå vidare med i konkreta projekt. En viktig princip när man bestämde vilka områden som prioriterades var att förslagen återfanns hos fler av arbetsgrupperna.

Utvecklingsprojekten är:

- Idéburet ledarskap och förtroendemannarollen
- Kommunikationsplattform och webbplatsen www.vardforbundet.se
- Förstudie Callcenter/Fråga Vårdförbundet
- Identitetsarbete kopplat till profession
- Medlemsutbildning
- Intressegrupper
- Kollegial mötesplats
- Mentorskap
- Stärka grupp som lämnar förbundet
- IT-utveckling
- Medlemscenter/VIP-rum
- Introduktionsavstämning
- Påverka högskoleutbildningarna

Beredning inför testverksamhet

Efter att förbundsstyrelsen visat vägen framåt genom beslutet om fjorton utvecklingsområden har försöksverksamhet och utvecklingsprojekt förberetts för att starta under året som kommer. Några projekt berör förbundets identitet och kärna och kommer att vara nationella, till exempel arbete med kommunikationsplattform, utveckling av förtroendemannarollen och förstudien om en nationell medlemservice. Inom andra utvecklingsområden passar det med många olika projekt som kan bedrivas lokalt, till exempel identitetsarbete kopplat till profession, stärka enskild grupp som lämnar förbundet. Slutligen finns också utvecklingsområden där nationella koncept ska skapas för att sedan testas och etableras i hela organisa-

tionen, till exempel koncept för kollegial mötesplats och mentorprogram.

Utvecklingsarbetet fortsätter under överskådlig tid. I några fall genom att ytterligare frågor ställs och besvaras i utredningar, i andra fall genom att ny verksamhet och nya metoder testas. 2013 blir året då några av utvecklingsidéerna ska få sin hållbarhet prövad.

Stärkt kommunikation med medlemmar

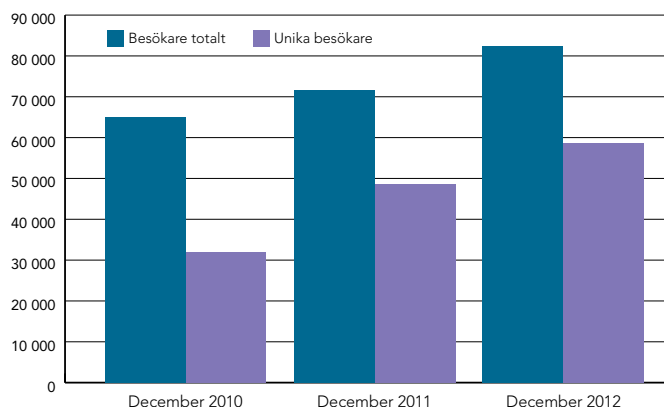
Webbplatsen

Vårdförbundets webbplats har under 2012 haft en fortsatt ökning av antal besökare. Totalt under året hade vi nästan 1,2 miljoner besökare. Många var inne på sidorna om lön eller kollektivavtal, många besökte medlemsbutik eller läste om våra medlemserbjudanden och många loggade in för att komma åt sin e-post eller se sina medlemmar. Majoriteten av våra besökare är medlemmar i Vårdförbundet.

I snitt hade vi cirka 96 500 besök totalt per månad under 2012. Antal unika besökare var cirka 50 800. En unik besökare är detsamma som en dator. Eftersom våra medlemmar ofta använder samma datorer på sina arbetsplatser är det bra att utgå från totala antal besök.

Under året skickade vi tolv nationella nyhetsbrev till alla medlemmar som vi har e-postadresser till. Det är alltid i samband med dessa utskick som vi har flest besökare på vår webbplats. Allra flest besökare hade vi den 28 februari med 11 336 besökare och den 22 augusti med 12 093 besökare. Det som de flesta läser i nyhetsbrevet är "Sineva har ordet" men även medlemserbjudanden och debattartiklar läses mycket.

Antalet besökare på Vårdförbundets webbplats i december 2010, 2011 och 2012*

*I siffrorna för 2010 ingår även intern webbansvändning, medan siffrorna för 2011 och 2012 enbart visar extern trafik till webbplatsen.

De sidor som haft flest besökare under 2012 är i tur och ordning: Medlem, där sidorna Förtroendevald, Medlemserbjudanden och Medlemsbutiken besöks oftast, Vårdfokus, Kontakt, Om Vårdförbundet, där lokalavdelning Skåne haft flest besök, samt Stöd och Service.

De flesta av våra besökare befinner sig i Stockholm, 26 procent. Därefter kommer Göteborg med 8,2 procent och Malmö med 7,7 procent.

Lokala webbsidorna

De lokala webbsidorna har under året genomgått stegvisa förändringar. De lokala administratörerna har arbetat för att successivt förbättra sidorna, bl a har sökbarheten i de lokala artiklarna underlättats och nya gemensamma delar har tillkommit, bl a en ingång för ändringsanmälan av medlemsuppgifter samt en del där medlemmarna kan ställa en fråga direkt till sin lokala avdelning.

Webbportal för förtroendevalda

Under hösten 2012 startade projektet Webbportal för förtroendevalda. Portalens primära målgrupp är Vårdförbundets cirka 5 000 förtroendevalda på arbetsplatsen och vi fokuserar på att möta deras behov. I portalen ska de få tillgång till viktiga verktyg och funktioner som underlättar och stärker dem i deras roll som förtroendevalda. Webbportalen ska underlätta kommunikationen med Vårdförbundet men även mellan förtroendevalda runt om i landet. Portalen beräknas kunna börja användas i april 2013.

Ökad diskussion i sociala medier

Under 2012 ökade vår närvaro i sociala medier ytterligare och engagemanget från förtroendevalda och medlemmar växte. Vi har i de olika kanalerna berättat och fått kommentarer om bl a arbetstidsfrågan, yrkesdagar och opinionsbildande aktiviteter som kampanjen "Gå en dag i mina skor".

I början av året började Vårdförbundets två vice ordföranden Pia Arndorff och Anna Andersson att blogga på Förbundsstyrelsebloggen. Vi har också startat en blogg som riktar sig till biomedicinska analytiker. Avdelningsstyrelserna i Örebro och Halland bloggar både om sitt lokala arbete och nationella aktiviteter.

"Inte under 24000"-uppropet skapade stor uppmärksamhet i sociala medier, något som Vårdförbundet förstärkte genom att föra budskapen vidare i de egna kanalerna. Under hösten startade vi ett bloggsamarbete med tre av de sjuksköterskestudenter som är aktiva inom rörelsen. De bloggar

om kampen för högre ingångslön, studierna och det vetenskapliga området omvårdnad.

Samtliga 21 lokalavdelningar finns nu på facebook. Det ger möjlighet för våra medlemmar att kommentera och hålla sig uppdaterade om lokala nyheter och aktiviteter utan att själv behöva söka upp innehållet. Antalet som följer Vårdförbundets nationella facebook-sida ökade till över 7 500 med cirka 1 500 nya "gillare" under året.

På twitter har vi flyttat fram positionerna ytterligare med ett ökat antal förtroendevalda som lyfter vårdfrågor. Vi bedömer att fler i våra medlemsgrupper under året har blivit aktiva i sociala medier, både på facebook, twitter, instagram och med egna bloggar. De väljer också i ökad utsträckning att ta kontakt med Vårdförbundet via sociala medier, både för att diskutera och få svar på frågor. Även med beslutsfattare och opinionsbildare har dialogen ökat under 2012, främst på twitter.

Bättre tillgänglighet med ny telefoniplattform

Vårdförbundets tidigare telefoniplattform var av utgående modell och behövde ersättas. Vårdförbundet tog i samband med det ett större grepp kring hur framtida kommunikationslösningar för alla medarbetare skulle se ut. Vårdförbundet har under 2012 infört en ny integrerad kommunikationsplattform, som inkluderar fast och mobil telefoni och med möjlighet att framöver även införa nya verktyg som chatt, webb- och videokonferens. Slutresultatet innebär effektivare kommunikationsmöjligheter internt och förbättrad möjlighet för medlemmar att kommunicera med Vårdförbundet.

Vårdförbundet ska bli en Fair Union

På kongressen i januari fattades beslut om att Vårdförbundet ska bli en Fair Union. Att vara en Fair Union innebär att alla, såväl medarbetare som förtroendevalda bör leva upp till de grundläggande värderingarna som Vårdförbundet har, i alla situationer då de representerar förbundet. För att uppnå detta krävs både kommunikation och information om förbundets ställningstagande.

Förbundsstyrelsen har under året gett en grupp i uppdrag att ta fram en definition på vad Fair Union innebär för Vårdförbundet samt en handlingsplan med åtgärder som behöver vidtas för att Vårdförbundet ska bli en Fair Union. Arbetet startades i slutet av 2012 och kommer att integreras med det pågående miljöarbetet.

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Vårdförbundet, organisationsnummer 802001-5239, får härmed avge årsredovisning för år 2012.

Allmänt om verksamheten

Vårdförbundet är ett partipolitiskt obundet yrkesförbund med 110 015 medlemmar från fyra legitimerade yrken - sjuksköterskor, biomedicinska analytiker, barnmorskor och röntgensjuksköterskor. Förbundet arbetar bland annat för att förbättra medlemmarnas villkor i yrket och påverka utvecklingen i vården.

Verksamheten leds av en förbundsstyrelse nationellt och det finns 21 lokala avdelningsstyrelser. Förbundet har 170 medarbetare varav drygt hälften arbetar på det nationella kansliet i Stockholm och hälften på lokalavdelningarna runt om i landet.

För att möta framtida krav från medlemmar och omvärld beslutade kongressen i september 2011 att uppdraga åt förbundsstyrelsen att testa en ny organisation utifrån 13 kvalitetskriterier. Dessa är fördelade på de fyra perspektiven medlemsstöd, påverkan, kollegial mötesplats och demokrati. Under första halvåret 2012 har medlemmar och medarbetare arbetat i grupper med uppdrag att föreslå förändringar som krävs för att nå kvalitetskriterierna. Återrapportering från grupperna skedde i samband med den nationella mötesplatsen i maj 2012.

Under 2012 har Vårdförbundet intensifierat sitt arbete med medlemsrekrytering genom att identifiera förbättringsområden. Detta kan gälla exempelvis studerande där målet är att organisationen ska träffa alla studenter de första veckorna vid utbildningens start och att organisationen ska ge ett stöd vid övergången till anställning. Därutöver ska Vårdförbundet synas på arbetsplatsen särskilt på de arbetsplatser som inte har någon förtroendevald. Bättre processer har även skapats dels för att det ska bli enklare att bli medlem dels för att motivera de som funderar på att lämna Vårdförbundet att stanna kvar.

Fem förtroendevalda har haft uppdraget att verka som rekryteringscoacher ute i Vårdförbundet Sverige - från Umeå i Norr till Hässleholm i söder. Rekryteringscoacherna har haft fokus på medlemmarnas arbetsplatser och prövat olika verktyg som stöd till de förtroendevalda i sitt rekryteringsarbete. De har även genomfört olika workshops runt om i Sverige för att inspirera till medlemsutveckling.

Förbundsstyrelsen beslutade vid mötet i mars att genomföra ett större evenemang i september 2013, arbetsnamn Vårdförbundets kollegiala mötesplats 2013, efter planering och budgetering valde förbundsstyrelsen i samråd med förbundsrådet att inte genomföra det tänkta "Kompetensforumet" och istället använda utarbetat koncept för lokala aktiviteter för kollegiala möten.

En modernisering av Vårdförbundets kommunikationsmiljö har slutförts som innebar byte av växel, fasta telefoner och införande av ett nytt hänvisningssystem samt att mobiltelefonerna har knutits till växeln.

En arbetsmiljökartläggning har genomförts. Resultatet påvisar att medarbetarna har god hälsa och att de flesta är nöjda med sitt arbete.

Vårdförbundets ekonomi är fortsatt stabil.

Förväntningar avseende den framtida utvecklingen

Vårdförbundets arbete bygger på stadgan, vision 2018 för hälsa och helhet och de strategiska fokus kongressen fattat beslut om. De strategier som ska avspeglas i hela Vårdförbundets verksamhet under kongressperioden 2011-2014 är:

- Vi väcker en genusdebatt om värderingen av välfärdens kunskapsområden.
- Vi ska arbeta för att kompetensutveckling och specialistutbildning sker inom ramen för anställningen.
- Vi ska utveckla och använda kunskap om hälsoeffekter för en hälsosam vårdmiljö.
- För att uppnå en nollvision för vårdskador ska vi samarbeta med andra.

Förbundet förväntas fortsätta sin verksamhet på nuvarande nivå under 2013 med följande fem

inriktningsmål:

- Vårdförbundets medlemsstöd skapar medlemsvärde och möter medlemmens behov genom professionalitet och tillgänglighet.
- Vårdförbundet driver utvecklingen av vården, professionerna och villkoren med fokus på människan, hälsa, helhet, öppenhet och kunskap.
- Vårdförbundet är mötesplatsen för medlemmarnas engagemang, kunskap och yrkesutveckling.
- Vårdförbundet är en öppen och tillgänglig organisation med tydliga demokratiska processer och en aktiv dialog med medlemmarna.
- Vårdförbundet är en attraktiv och effektiv organisation som stödjer, utvecklar och följer upp verksamheten.

Redovisade satsningar år 2013 är organisationsutveckling, utbyte av PC-utrustning för anställda, kompetensutveckling för anställda och införande av nytt uppföljningssystem för verksamhet och ekonomi.

Miljöinformation

Vårdförbundet bedriver sedan 2010 ett systematiskt miljöarbete och är miljödiplomerat enligt Svensk Miljöbas sedan juni 2011. En miljögrupp arbetar kontinuerligt med att införa förbättringsåtgärder enligt en fastställd handlingsplan och ansvarar för att all dokumentation som krävs för miljödiplomering hålls uppdaterad.

I juni 2012 genomfördes den årliga miljörevisionen för att följa upp åtgärderna i handlingsplanen. Revisionen genomfördes av Miljöstegen som är godkända att dela ut miljödiplomet enligt Svensk Miljöbas. All dokumentation samt genomförda åtgärder godkändes och Vårdförbundets miljödiplom förnyades. Exempel på införda åtgärder: beställningar har samordnats, vilket har minskat antalet transporter till nationella kansliet, fler rörelsesensorer har installerats på nationella kansliet

och andelen miljöanpassat kontorsmaterial har ökat.

I januari fattade kongressen beslut om att Vårdförbundet ska bli en Fair Union. Förbundsstyrelsen har under året gett en grupp i uppdrag att ta fram en definition på vad Fair Union innebär för Vårdförbundet samt en handlingsplan med åtgärder som behöver vidtas för att Vårdförbundet ska bli en Fair Union. Arbetet startades i slutet av 2012 och kommer att samordnas med miljöarbetet.

Kapitalförvaltning

Marknadsvärdet på finansiella placeringar har ökat under året med 9% (-7%), avkastningskravet för 2012 var 3% och jämförelseindex ökade med 7%. Marknadsvärdet på finansiella placeringar uppgår 2012-12-31 till 593 174 kkr (559 595 kkr) att jämföra med det bokförda värdet 417 442 kkr (398 402 kkr). De aktierelaterade placeringarna ökade i värde med 20 procent (-21%). Övervärdet i aktier och fonder uppgår vid årsskiftet till 175 731 kkr (161 193 kkr).

Finansiella placeringar är fördelade till 60 procent i räntebärande- och till 40 procent i aktierelaterade produkter.

Finansiella kostnader och intäkter

En ny kapitalförvaltningspolicy fastställdes av förbundsstyrelsen i december 2011, vilket bl a innebär införande av en riskmodell med en kvantifierad risknivå och att minska förbundets aktieexponering. En anpassning till en ny förvaltningsmodell kan inte ske snabbt eftersom Vårdförbundet har orealiserade vinster med latent skatteskulder. Det är därför bättre att sprida realisationsvinsterna under en längre period. Detta skedde med en försäljning i kvartal 2 om 40,0 Mkr med en skatteeffekt om cirka 5,3 Mkr.

Vårdförbundets finansnetto uppgick under perioden till 36 651 kkr (28 839 kkr). För 2012 är

Nyckeltal	2012	2011
Energi - el (kWh)	461 397	427 906
Tjänsteresor med bil (anställda, mil)	12 570	14 549
Tjänsteresor med bil (förtroendevalda, mil)	111 757	75 893
Tåg (mil)	91 915	103 770
Flyg (mil)	178 985	172 077
Koldioxidutsläpp, flygresor (ton)	197	189

Nyckeltal	2012	2011	2010	2009	2008
Soliditet	89 %	90 %	90 %	90 %	89 %
Resultat från verksamheten (kkkr)	-7 186	804	17 709	21 455	-70 189
Medlemsantal	110 015	111 669	111 724	110 503	110 453
Antalet förtroendevalda	4 792	5 355	5 397	4 815	5 821

finansnettot högre än föregående år, ökningen beror främst på reavinster till följd av inlösen av aktiefonder uppgående till 18 169 kkr. Direktavkastningen på placerade tillgångar beräknas till 3% (3%). Enligt kapitalförvaltningspolicyn ska riskbudgeten ligga på 12% av portföljvärdet. En successiv neddragning av riskbudgeten har skett under året från ca 16% till 14%.

Soliditeten visar det justerade egna kapitalet (eget kapital plus obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatteskuld) i förhållande till balansomslutningen.

Vårdförbundets balansomslutning

Per den 31 december 2012 uppgår Vårdförbundets balansomslutning till 486 429 kkr, vilket är en ökning med 22 153 kkr jämfört med samma tidpunkt föregående år. Ökningen avser främst finansiella anläggningstillgångar.

Tillgångar

De materiella anläggningstillgångarna ligger på samma nivå som föregående år. De finansiella anläggningstillgångarna har ökat med 18 796 kkr, genom realisering av fonder och ökade tillgångar i räntebärande papper. Interimsfordringarna har ökat med 2 893 kkr.

Eget kapital och skulder

Det egna kapitalet har ökat med 9 775 kkr i jämförelse med 2011, vilket är en följd av periodens resultat. Enligt förbundsstyrelsens beslut 22 januari 2013 avsätts 7 092 kkr av balanserat resultat till ändamålsbestämda medel för förbundsstyrelsen att disponera i syfte att hålla medlemsavgiften på stabil nivå. Enligt kongressens beslut år 2011 avsätts totalt 150 000 kkr av eget kapital för konfliktfonden. Trygghetsfonden uppgår till 9 597 kkr per den 31 december 2012, vilket är en ökning med 872 kkr jämfört med föregående år.

Kortfristiga skulder har ökat med 790 kkr. Interimsskulder har minskat med 905 kkr jämfört med bokslut 2011.

Resultat löpande verksamhet

Resultatet för verksamheten uppgår till -7 186 kkr vilket är en försämring med 7 990 kkr jämfört med föregående år. Förändringen hänförs i all väsentlighet till lägre medlemsintäkter och ökade lönekostnader.

Resultatet efter finansnetto uppgår till 29 465 kkr (29 643 kkr). Resultatet från finansiella poster är 7 812 kkr högre än föregående år, vilket i huvudsak hänförs till reavinster om 18 169 kkr.

Intäkter

Verksamhetens intäkter för 2012 uppgår till 268 808 kkr, vilket är en minskning med 5 525 kkr jämfört med 2011, vilket i huvudsak hänförs till minskade medlemsintäkter.

Medlemsavgifter

Årets medlemsintäkter uppgår till 258 701 kkr (263 574 kkr), vilket är en minskning med 4 873 kkr som hänförs till förändring av avgiftsmodell och lägre medlemsantal.

Det totala antalet medlemmar har minskat med 1 654 personer till 110 015 under 2012. Antalet förhandlingsbara medlemmar sjönk från 91 541 till 90 683, vilket är en minskning med 858 personer. Pensionärer är den medlemskategori som har minskat mest med 709 personer, följt av chefer 388 personer och biomedicinska analytiker med 274 personer. En ökning av medlemsantalet har skett bland röntgensjuksköterskor och studenter.

Antalet yrkesverksamma medlemmar minskade med 858 personer till 90 683. Orsakerna till minskningen bedöms främst vara konkurrens av andra fackförbund för chefer och ledare samt biomedicinska analytiker.

Kostnader

Kostnaderna för verksamheten uppgick till 275 994 kkr, vilket är en ökning med 2 465 kkr i jämförelse med 2011. Förändringen hänförs i huvudsak till ökade lönekostnader, modernisering av Vårdförbundets kommunikationsplattform, förlo-rad arbetsförtjänst och annonskampanj riktad till

alla yrkesorganisationer. Antalet förtroendevalda som någon gång under året har fått ersättning för förlorad arbetsförtjänst genom Vårdförbundet uppgick per den 31 december till 631 personer, vilket är en ökning med 218 personer jämfört med föregående år.

Vårdförbundet har haft minskade kostnader för pensionsavsättningen samt minskade rekryterings- och konsultkostnader.

Avskrivningar

Periodens avskrivningar av anläggningstillgångar är 1 768 kkr, vilket ligger i nivå med år 2011.

Personalkostnader

Personalkostnaderna har minskat med -1 988 kkr jämfört med föregående år, vilket hänförs till lägre kostnader för pensionsavsättningen. Lönekostnaderna har ökat med 3 590 kkr, vilket hänförs till ökat antal personal, lönerevision och förmånsredovisning samt omstrukturering av organisationen vilket har lett till annan lönenivå vid nyrekrytering. Under året har 15 nya tjänster tillsatts. Nyrekryteringen har i huvudsak avsett ersättningsrekrytering vid pensionsavgångar samt ökning av ombudsmän som arbetar mot den privata sektorn.

Personalekonomiskt bokslut

Medarbetare i siffror

Vårdförbundets organisation omfattar 170 heltidsanställda fördelade med 92 heltidsanställda på nationella kansliet och 78 heltidsanställda lokalt. Totalt 77% av de anställda är kvinnor och 23% är män. Medelåldern är 49 år.

Under 2012 genomfördes en arbetsmiljökartläggning där resultatet påvisar att de flesta av medarbetarna har god hälsa, i stort är nöjda och upplever meningsfullhet med sitt arbete. Visst förbättringsbehov påvisades vad gäller organisationsutveckling och möjligheter till kompetensutveckling.

Vårdförbundet har haft fyra utbildningar under året - två ombudsmannautbildningar och två administratörsutbildningar. Under 2012 genomfördes medarbetardagar den 8-10 oktober med fokus på kommunikation och diskussion kring arbetet med en gemensam verksamhetsplanering.

Vårdförbundet har en genomsnittlig sjukfrånvaro på 2,3% vilket ligger under genomsnittet för en organisation av denna storlek. Långtidssjukfrånvaron uppgår till 51,0% som hänförs till ett fåtal personer som är långtidssjukskrivna.

Löner och arvoden för förbundsordförande och vice ordförande

Vårdförbundets ordförande Sineva Ribeiro som tillträdde vid kongressen 2011, har efter tillträde erhållit lön och arvoden år 2012 enligt följande:

Månadsarvode	82 000 kr
Arvode SBU (Statens Beredning för medicinsk Utvärdering)	5 000 kr
Arvode TCO	7 500 kr

Ordförande och vice ordförande omfattas inte av lagen om anställningsskydd. Enligt anställningsavtal har ordföranden följande villkor:

Om ordförande avgår på annan grund än egen uppsägning före mandatperiodens utgång år 2014 eller vid kongressen år 2014, ska Vårdförbundet utbetala ett belopp som motsvarar 18 månadslöner. Övergår hon under tid då ersättning utgår till annan verksamhet eller till verksamhet i egen rörelse ska lön eller ersättning eller uppdrag avräknas från det belopp som Vårdförbundet är skyldigt att betala ut.

Vårdförbundets vice ordförande Pia Arndorff som tillträdde vid kongressen 2011 har under år 2012 erhållit arvoden enligt följande:

Månadsarvode	45 408 kr
FS Arvode	44 000 kr (motsvarande ett prisbasbelopp betalas ut i maj och november)
Arvode TCO	2 026 kr

Vårdförbundets vice ordförande Anna Andersson som tillträdde vid kongressen 2011 har under år 2012 erhållit arvoden enligt följande:

Månadsarvode	45 408 kr
FS Arvode	44 000 kr (motsvarande ett prisbasbelopp betalas ut i maj och november)
Arvode TCO	2 026 kr

Om vice ordförande avgår på annan grund än egen uppsägning före mandatperiodens utgång år 2014 eller vid kongressen år 2014, ska Vårdförbundet utbetala ett belopp som motsvarar 6 månadslöner. Övergår de under tid då ersättning utgår till annan verksamhet eller till verksamhet i egen rörelse ska lön eller ersättning eller uppdrag avräknas från det belopp som Vårdförbundet är skyldigt att betala ut.

Vad beträffar Vårdförbundets resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

Resultaträkning

Belopp i kkr	Not	2012-01-01-2012-12-31	2011-01-01-2011-12-31
Medlemsintäkter	2	258 701	263 574
Erhållna bidrag		1 754	1 429
Nettoomsättning	3	8 353	9 330
Summa intäkter		268 808	274 333
Rörelsens kostnader			
Administrativa kostnader	4,5	-74 677	-79 066
Reklam och PR		-9 047	-6 277
Resor, kurser och konferenser		-41 184	-41 639
Personalkostnader	1	-110 267	-112 255
Ersättning till förtroendevalda		-21 911	-15 566
Avgifter och bidrag till andra organisationer		-17 140	-17 155
Avskrivningar	6	-1 768	-1 571
Resultat från verksamheten		-7 186	804
Resultat från finansiella poster			
Resultat från värdepapper och fordringar	7	34 234	26 538
Ränteintäkter och liknande resultatposter		2 605	2 391
Räntekostnader och liknande resultatposter		-188	-90
Resultat från finansiella poster		36 651	28 839
Resultat efter finansiella poster		29 465	29 643
Förändring av periodiseringsfond	8	-10 715	-
Resultat före skatt		18 750	29 643
Skatt på årets resultat		-8 975	-9 363
ÅRETS RESULTAT		9 775	20 280

Balansräkning

Belopp i kkr	Not	2012-12-31	2011-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	9	15 909	16 351
Inventarier	10	3 883	3 757
		19 792	20 108
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i bostadsrättsföreningar		10 469	10 469
Långfristiga värdepappersinnehav	11	417 443	398 402
Långfristiga fordringar		1 348	1 592
		429 260	410 463
Summa anläggningstillgångar		449 052	430 571
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager mm</i>			
Varulager PR-produkter		4 803	4 774
		4 803	4 774
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Fordran Medlemsavgifter		5 139	4 634
Kundfordringar		1 066	1 233
Skattefordringar		-	132
Övriga fordringar		276	460
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	7 749	4 974
		14 230	11 433
Kassa och bank	13	18 344	17 498
Summa omsättningstillgångar		37 377	33 705
SUMMA TILLGÅNGAR		486 429	464 276

Balansräkning

Belopp i kkr	Not	2012-12-31	2011-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	14		
Konfliktfond		150 000	150 000
		150 000	150 000
Ändamålsbestämda medel		27 325	23 900
		27 325	23 900
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst		232 344	215 489
Årets resultat		9 775	20 280
		242 119	235 769
Summa eget kapital		419 444	409 669
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfonder	15	19 707	8 992
		19 707	8 992
Avsättningar			
Trygghetsfond	16	9 597	8 725
		9 597	8 725
Kortfristiga skulder			
Skuld medlemsavgifter		453	472
Leverantörsskulder		14 721	13 498
Skatteskulder		1 543	210
Övriga skulder		2 103	2 634
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	17	18 861	20 076
		37 681	36 890
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		486 429	464 276
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser			
Ansvarsförbindelser			
Ansvarsförbindelser			
Garantiåtaganden TCO		45 342	45 771
Summa		45 342	45 771

Kassaflödesanalys

Belopp i kkr	2012-01-01 2012-12-31	2011-01-01 2011-12-31
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	29 465	29 643
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	-15 529	-10 071
	13 936	19 572
Betald skatt	-7 511	-6 876
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	6 425	12 696
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital		
Ökning(-)/Minskning (+) av varulager	-29	-726
Ökning(-)/Minskning (+) av rörelsefordringar	-2 930	-600
Ökning(+)/Minskning (-) av rörelseskulder	-543	3 640
Kassaflöde från den löpande verksamheten	2 923	15 010
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-1 452	-1 612
Förvärv av finansiella tillgångar	-260 153	-115 819
Avyttring av finansiella tillgångar	259 529	104 159
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-2 076	-13 272
Årets kassaflöde	847	1 738
Likvida medel vid årets början	17 497	15 760
Likvida medel vid årets slut	18 344	17 498

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR TILL KASSAFLÖDESANALYS		
Belopp i kkr	2012-01-01 2012-12-31	2011-01-01 2011-12-31
Betalda räntor och erhållen utdelning		
Erhållen utdelning	16 065	14 650
Erhållen ränta	2 042	1 620
Erlagd ränta	188	90
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar	1 768	1 571
Rearesultat avyttring av finansiella anläggningstillgångar	-18 169	-11 888
Överföring till trygghetsfonden	872	246
	-15 529	-10 071

Redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Belopp i kkr om inget annat anges.

Allmänna redovisningsprinciper

Bokslutet har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd.

Från år 2012 redovisas hela förbundsstyrelsens ersättningar under not 1, tidigare har endast presidietts ersättningar redovisats under denna not, 2011 års värden är justerade för denna ändring. Vidare har Vårdförbundet ändrat redovisningsprinciperna för depåmedel som från år 2012 redovisas under finansiell tillgång som för år 2012 uppgår till 64,0 Mkr, 2011 års värden (13,0 Mkr) är inte justerade för denna ändring.

Värderingsprinciper m m

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Fordringar

Fordringar är upptagna enligt nominellt belopp efter bedömd förlustrisk.

Skulder

Periodisering av utbetalning av ersättning för förtroendeuppdrag görs inte.

Intäkter

Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Medlemsintäkter har intäktsförts i den period som de avser.

Finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minskat med eventuella nedskrivningar. Dessa innehav är värderade enligt portföljmetoden då syftet är att uppnå riskspridning.

Varulager

Varulagret är upptaget till inköpspris inklusive moms efter avdrag för inkurans. När varor i lagret säljs redovisas värdet för dessa varor som en kostnad i den period då motsvarande intäkt redovisas.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna är i balansräkningen värderade till det historiska anskaffningsvärdet med avdrag för de ackumulerade avskrivningarna. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade ekonomiska livslängd. Nedskrivning sker vid bestående värdenedgång. Beloppsgränsen för vad som ska anses som förbrukningsinventarier är ett ½ basbelopp vilket motsvarar 22 000 kr år 2012.

Följande avskrivningstider har tillämpats:

Anläggningstillgångar	År
Materiella anläggningstillgångar:	
- Byggnader	50 år
- Ny-, till- och ombyggnad	30 år
- Ny-, till- och ombyggnad i andras fastigheter	resterande kontraktstid
- Inventarier	3-5 år

Likvida placeringar

Likvida placeringar värderas i enlighet med årsredovisningslagen till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet.

Noter

Not 1 Anställda och personalkostnader

<i>Medelantalet anställda</i>	2012	2011
Nationella kansliet	92	91
varav män	25 %	25 %
Lokalt	78	73
varav män	21 %	21 %
Summa	170	164
varav män	23 %	23 %

<i>Löner, andra ersättningar och sociala kostnader</i>	2012	2011
Förbundsstyrelse	2 562	2 337
Övriga anställda	72 724	68 082
Summa	75 286	70 419
Sociala kostnader	36 440	38 838
(varav pensionskostnader)	9 004	12 288

<i>Sjukfrånvaro</i>	2012	2011
Total sjukfrånvaro som en andel av brutto arbetstid	2,3 %	2,5 %
Andel av den totala sjukfrånvaron som avser sammanhängande sjukfrånvaro mer än 14 dagar	51,0 %	37,5 %
Sjukfrånvaron fördelad efter kön:		
Män	3,6 %	2,9 %
Kvinnor	1,9 %	2,3 %
Sjukfrånvaron fördelad efter ålderskategori:		
Andel anställda under 30 år är för få för att ta med i uppställningen		
30-49 år	3,5 %	2,7 %
50 år eller äldre	1,2 %	2,3 %

Not 2 Medlemsintäkter

<i>Medlemsintäkter fördelade på olika grupper</i>	2012	2011
Aktiva medlemmar	255 388	261 621
Studerandemedlemmar	436	420
Pensionärsmedlemmar	2 877	1 533
Summa	258 701	263 574

Not 3 Nettoomsättning

	2012	2011
<i>Intäkter per väsentligt intäktsslag</i>		
Försäljning av tjänster	711	1 027

PR-material och böcker	239	338
Prenumerationstjänster	125	140
Annonsintäkter	6 222	6 998
Skadestånd	817	743
Övrigt	239	84
Summa	8 353	9 330

Not 4 Administrativa kostnader		
	2012	2011
Hireskostnader inkl garage	10 794	10 472
Övriga fastighetskostnader	6 047	5 334
Förbrukningsartiklar och inventarier	3 034	2 756
Köp av tjänster mm	19 792	27 574
Telefon, mobil och IT	14 492	12 938
Övrigt	20 518	19 992
Summa	74 677	79 066

Not 5 Leasingavgifter		
	2012	2011
Leasingavgifter exkl. lokalhyror	1 059	1 297
Summa	1 059	1 297

Leasingavtal avseende kopiatorer (MFP) och annan utrustning uppgår till ett resterande värde av 287 kkr som löper t o m 2014.

Not 6 Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		
	2012	2011
Byggnader och mark	547	516
Nedlagda kostnader på annans fastighet	4	-
Inventarier	1 217	1 055
Summa	1 768	1 571

Not 7 Resultat från värdepapper och fordringar		
	2012	2011
Utdelning	16 065	14 650
Realisationsvinst	18 169	11 888
Summa	34 234	26 538

Not 8 Förändring av periodiseringsfond		
	2012	2011
Årets avsättning	-10 715	-
Summa	-10 715	-

Not 9 Byggnader och mark		
	2012	2011
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	23 603	22 975
-Nyanskaffningar	109	628
	23 712	23 603
Akkumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-7 252	-6 735
-Årets avskrivning enligt plan	-551	-517
	-7 803	-7 252
Redovisat värde vid årets slut	15 909	16 351
Taxeringsvärde byggnader:	43 000	43 000
Taxeringsvärde mark:	31 000	31 000
	74 000	74 000

Not 10 Inventarier		
	2012	2011
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	24 020	27 085
-Nyanskaffningar	1 343	-3 065
	25 363	24 020
Akkumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-20 263	-19 209
-Årets avskrivning enligt plan enligt anskaffningsvärden	-1 217	-1 054
	-21 480	-20 263
Redovisat värde vid årets slut	3 883	3 757

Not 11 Långfristiga värdepappersinnehav		
	2012	2011
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	398 402	384 651
-Tillkommande tillgångar	259 147	101 771
-Avgående tillgångar	-240 106	-88 020
Redovisat värde vid årets slut	417 443	398 402

Noterade andelar

	Redovisat värde	Marknadsvärde
Börsnoterade aktier	223	1 525
Aktiefonder	81 261	220 836
Blandfonder	95 739	129 204
Ränteplaceringar	240 220	241 609
	417 443	593 174

Not 12 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
	2012	2011
Förutbetalda hyror	2 743	2 653
Upplupna räntor	563	771
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	4 442	1 551
	7 748	4 975

Not 13 Kassa och Bank		
	2012	2011
Kontantkassor	46	51
Övriga bankmedel	18 298	17 447
	18 344	17 498

Not 14 Eget kapital					
	Konfliktfond	Ändamåls- bestämda medel	Balanserad vinst	Årets resultat	Summa eget kapital
<i>Årets förändringar av eget kapital</i>					
Belopp vid årets ingång	150 000	23 900	215 489	20 280	409 669
Disp. av balanserat resultat		3 425	-3 425		
Disp. av föregående års resultat			20 280	-20 280	
Årets resultat				9 775	9 775
Belopp vid årets utgång	150 000	27 325	232 344	9 775	419 444

Not 15 Periodiseringsfonder		
	2012	2011
Periodiseringsfond, avsatt vid taxering 2009	8 992	8 992
Periodiseringsfond, avsatt vid taxering 2013	10 715	-
	19 707	8 992

Av periodiseringsfonder utgör 4 336 kkr (2 365 kkr) uppskjuten skatt.

Not 16 Trygghetsfond		
Avsättning att användas för olika anpassningsåtgärder som kan vara aktuella exempelvis vid omorganisation och flytt av verksamhet.		
	2012	2011
Avsättning vid årets ingång	8 725	8 479
Årets avsättning	872	757
Under året utnyttjad del	-	-511
	9 597	8 725

Not 17 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
	2012	2011
Upplupna personalkostnader	12 056	11 439
Upplupen löneskatt	2 119	3 047
LO-TCO rättsskydd	224	460
Övriga poster	4 462	5 130
	18 861	20 076

Stockholm den 19 mars 2013

Sineva Ribeiro
Styrelseordförande

Anna Andersson
Linda Eklund
Ann Johansson
Johan Larson
Jani´ Stjernström

Pia Arndorff
Marianne Hiller
Katarina Johansson
Ulrika Nilsson
Annika Wåhlin

Vår revisionsberättelse har avgivits den 19 mars 2013

Lars Olov Stéen
Auktoriserad revisor
Ernst & Young

Helen Esping
Förtroendevald revisor

Katarina Kullenberg-Åke
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till kongressen i Vårdförbundet, org.nr. 802001-5239

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Vårdförbundet för år 2012.

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur förbundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Vårdförbundet för år 2012.

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i förbundet för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelseledamöterna har inte handlat i strid med förbundets stadgar. Vi tillstyrker att kongressen beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Vår revisionsberättelse har avgivits den 19 mars 2013

Lars Olov Stéen
Auktoriserad revisor
Ernst & Young

Helen Esping
Förtroendevald revisor

Katarina Kullenberg-Åke
Förtroendevald revisor

Medlemmar i Vårdförbundet arbetar för en säker vård.
Vi är 110 000 sjuksköterskor, barnmorskor, biomedicinska analytiker
och röntgensjuksköterskor som utvecklar vården för dig som individ.
Från sjukdom och diagnos till hälsa och helhet.

Adolf Fredriks kyrkogata 11
Box 3260, 103 65 Stockholm
Tel: 08-14 77 00

www.vardforbundet.se